

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 27 (80)

TORONTO, Ontario, 1951 m. Liepos (July) mėn. 5 d.

Kaina 10¢

The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by the Lithuanian
R.C. Cultural Society
of Canada
Authorized as Second Class
Mail Post Office Department
Ottawa
SAVAITRASTIS
Leidžia Kanados Lietuvių
Katalikų Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto

O visdėlto reikia išsiaiškinti

Mes dar kartą keliame mintį, kad pribrendo reikalus išsiaiškinti ar mūsų vadovaujantieji veiksniai turi pasisakyti už ateities valstybinius junginius ar už visiškai nepriklausomas tautines valstybes. Reikalą tai pasvarstyti iškėlė du nauji faktai.

Pirmasis yra Patariamiosios Europos Tarybos nutarimas paruošti Jungtinių Europos Valstybių konstituciją, kurios metmenys, paskelbti prieš pora savaičių. Metmenis paruošė specializų komisija. Jie išsiaiškinę tarybai priklausančių valstybių parlamentams, vyriausybėms ir partijoms nuomonei pareikšti. Kai projektas tuo reikalu bus galutinai apdirbtas, jis turės būti patvirtintas — ratifikuotas pavienių valstybių parlamentų, o to vaisius turėtų būti Jungtinės Europos Valstybės.

Projekto įvade sakoma: "jausdamiesi vienos kultūrinės bendruomenės nariais, siekdami puoselėti socialinį teisingumą, rūpindamiesi viešojo gerbūvio kėlimu, pasiryžę gelbėti žmogaus laisvę, norėdami užtikrinti taiką, nutarė mūsų valstybės sujungti į Federaciją "Jungtinių Europos Valstybių" vardu".

Konstitucijos projektas numato bendruosius organus bei jų kompetencijas ir visiškai laisvą valstybių prisijungimą. Numatoma sąlyga, kad JEV organai turi atsirasti ir pradėti veikti konstitucijai ratifikavus bent 5 valstybėms, turinčioms ne mažiau 100 milijonų gyventojų kartu su dėjais. Kitos valstybės gali vėliau prisidėti, jų įstojimą patvirtinant jau veikiančiam bendram parlamentui. Be politinio suvienijimo, numatomas ir kelias ūkiniam Europos vienietui sukurti. Jungt. E. Valstybių įstatymų leidžiamąją, vykdomąją ir teisminę valdžią vykdo JEV parlamentas — dviejų rūmų, taryba bei teismas. Numatyti ir jų sudarymo būdai.

Nemanykim, kad Europos Jungtinės Valstybės jau įvykęs faktas. Gal būt, mūsų karta jų ir nesulauks, nes kliečių bus visada daugiau, kaip entuziazmo. Tačiau yra faktas, kad šitas klausimas jau svarstomas, dar ilgai bus svarstomas ir mūsų politiniams veikėjams su juo teks ne kartą susidurti akis ir akį. Juk mūsų atstovai Strasbūre taip pat būna ir stengiasi gyvai pasireikšti. Būkim atviri — jie ten vyksta ne Jungtinių Europos Valstybių kurti, bet lietuviškąją bylą viešumon kelti ir sau draugų medžioti. Tai tiesa. Tačiau argi ir ten ir daug kur kitur mes nesusitiksim su tuo kardinaliniu klausimu: koki norit? Visiškos izoliacijos ar vietos ateities junginiuose? Ir to mes galėtumėm dabar nespręsti, palikti atstatytiems nepriklausomoms Lietuvos organams, jei nuo to nepriklausytų mūsų bylos populiarumo skėmingumas.

Kas kiek jaučia nūdienės tarptautinių politikos linkmes, negali tvirtinti, kad dabar pasaulyje reikštusi didelio palankumo visiškai nepriklausomų tautinių valstybių koncepcijai. Juoba, kad lemiančioji pasaulio pajėga — JAV — europinio nacionalizmo nepajėgia suvirstinti ir smulkių valstybių bijo.

Antrasis faktas, kuris duoda medžiagos šiam svarstymui, yra, mūsų bendradarbio pereiname "T2" numerįjė perteiktas, Nacionalinė Komiteteje for a Free Europe Lietuvių Patariamiosios Grupės pirmininko p. min. V. Sidzikausko atsakymas į paklausimą dėl prof. K. Pakšto pastangomis įsikūrusio Vidurio Europos Federacijos Klubo pozicijų. Esą, prof. Pakštas palaidojęs

mažas valstybes, o daugumos pabėgėlių vadų nuomone esą svarbu pirma bendromis jėgomis išsikvoti išlaisvinimą iš Sovietų vergijos. Ir patogiausia to pasiekti veikiant tautiniu pagrindu, nors esą aišku, kad senoji absoliutaus nepriklausomumo tos mažosios valstybės jau nebeturėsiančios.

Jei taip, tai kam komplikuoti padėtį ginantis junginių minties, kuri, kaip sakytą, šiandien turi tendencijos dominuoti ir prieš vad. balkanizaciją visi pasisako. Mums atrodo, kad tarptautinių sąjūdžių kūrimas ar įsijungimas į juos toli gražu nieko nepalaido, bet labai dažnai gali būti, jei ne esminiai, tai taktiškai labai naudingasėjimas savąją bylą keliant ir draugų ieškant. Atminkim, kad bylą turim ne mes vieni ir kad ją laimėti daug daugiau šansų yra ne formalaus susitarimo, bet organiškio susijimo keliu einant. Nepamirština, kad šiuo keliu einant mes galim turėti daug daugiau vilčių ateities nesupratimams su kaimynais išvengti, nes nesupratimams paastėjus turėtume jau esamus arbitrus.

Gal kažkam šitie reikalai gali atrodyti ir kitaip, tačiau dėl vieno reikalo, atrodo, visi sutarsim, būtent, kad mes tuo reikalu bendros nuomonės dar neturim ir kad to klausimo dar nesvarstėm. Ir ne viena, turbūt, nuvylė p. Sidzikausko minėtasis atsakymas, paremtas "daugumos pabėgėlių vadų" nuomone, kai reikėjo laukti pareiškimo mūsų patį politinių institucijų autoritetu paremtu. P. Sidzikauskas JAV yra VLIKo igaliotinis, turi labai artimą kontaktą su kitais politiniais veiksniais, bet jų nuomonės šiuo reikalu neprisimena, nes jos, matyt, nėra. Štai šis faktas verčia susimąstyti. Reikalas yra aiškus ir neatidėliotinas. Mes savo nuomonės tuo reikalu neturim, o ji turi atsirasti. Tuo tarpu turim du priešingus pasiūlymus — prof. Pakšto už tarptautinį federalizmą ir p. min. Sidzikausko užėjimą grynai tautiniu keliu, perspektyvoje įžiūrint suverenumo apkarpyimus, tur būt, taip pat kažkurių junginių naudai. Dėl to tai mes ir kvistume šiuo opiu klausimu pasisakyti ir prisiekusius politikus ir mėgėjus, visus, kas siejojasi ir svarsto mūsų tautos nūdienę nelaimę ir kelius iš jos iškopti bei garantuoti mūsų krašto saugią, ramią ateitį.

Mes manome, kad nuo parinkimo mokslo keliu, kuriuo eisime, nuo santykių su tarptautiniais organais bei sąjūdžiais, nuo pozicijų, kurias užimsime jų atžvilgiu, labai daug priklausys, kaip mus traktuos bei remis kiti. Mes esam jau įsijungę į ne vieną tarptautinį sąjūdį kovos reikalui, bet struktūriškai tebesame atsėję, nors bandomė visur sprautis. Kažin ar tikslu visur veržtis, nežinant iki kurio taško galim eiti kartu. Tiesa, įsiterpiamas į tokius sąjūdžius didelių įsipareigojimų neatneša, rankų nesuvaržo, tačiau nereikia pamiršti ir mūsų visuomenės masių. Jos taip pat yra svarus kovos veiksnys ir turėtų būti gerai orientuotos, kad suprastų politikųėjimus, nesistebėtų, negūščiotų pečiais ir patys galėtų viską tinkamai komentuoti.

Pučas Thailande nepavyko

Praeitą penktadienį amerikiečiams palankus Thailando perversas buvo sučiuptas jūrų laivyno sąmokslas, bet oro ir sausumos pajėgos liko ištikimos vyriausybei, tad štabą užėmus premjeras išvaduos, sąmokslininkų vadai pabėgo arba suimti. Buvę nema-

Sujudinti pasaulį prieš genocidą!

Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Kr. Valdyba, kaip praneša Tremtis, per specialią delegaciją kreipėsi į V. Vokietijos kairiuosius parlamentarus, įteikdama specialų raštą, kviečiantį prisidėti prie viso pasaulio laisvųjų tautų protesto prieš sovietų vykdomą genocidą. Tai turėtų būti pareikšta specialia deklaracija, po kuria būtų surinkti milijonai parašų. Vokiečių parlamento sferose parodyta tam sumanymui didelio susidomėjimo bei pritarimo ir netrukus busias sudarytas specialus komitetas, kuris paruos sąlygas Vakarų Vokietijos gyventojams tai įvykdyti. Lietuvių sumanymui pritarė estai su latviais ir visi tremtiniai, beabejo pritarė ir visos pasaulis. Tik reikėtų tiksliai parinkti organizaciją, kurios tam

užsimojimui vadovaus šiaipus Atlanto.

Tai būtų visiškai tinkamas atsakymas bolševikiinei propagandai renkant parašus taikos deklaracijai. Vokietijos Kr. V-bos sumanymas yra sveikintinas ir vykdytinas tuč tuojaus. Reikėtų taip pat pasistengti, kad iniciatyva bei vadovybė šioje akcijoje neišsprūtų iš lietuvių rankų. Surinkus daug milijonų parašų, galima būtų kreiptis ir į JTO, prašant imtis griežtesnių priemonių prieš vykdomą genocidą.

Visos mūsų organizacijos turėtų šią mintį skubiai išplatinti šiaipus Atlanto, kad neateitų jokių kitų vardu. Vykdydami bei deklaracijos teksto reikėtų skubiai susisiekti su iniciatoriais.

Padarykim iš to didelį triukšmą!

KUO REMSIS AMERIKA?

Nepaslapstis, kad JAV į Sovietų Rusiją visą laiką žiūrėjo kreivai akimi ir ilgai nesutiko net diplomatinis santykius palaikyti. Visas informacijas apie sovietus iki pat šių dienų amerikiečiai sėmėsi iš pirmojo pasaulinio karo rusų emigrantų. Jie suformavo amerikiečių pažiūras į bolševizmą ir į Rusiją, kurių ir šiandien dar neįmanoma sulaužyti. O pagrindinė negatyvė tose pažiūrose yra ta, kad amerikiečiai linkę Sovietų Sąjungą traktuoti kaip vieną valstybę — Rusiją, visai nekraipdami dėmesio į dešimtis tautų, pavergtų dar caristiniais laikais, taip pat linkę lengvai pateisinti naujus užgrobumus, jei tie kraštai kada nors buvo priklausę Rusijos imperijai.

Pastaruoju metu betgi pasirodė atsipeikėjimo ženklų. Beabejo tai vaisyus naujosios imigracijos didelių pastangų, nuolat kalandų tą patį, kad senosios rusų emigracijos šaltinis jau pasenęs ir šališkas, kad Sovietų Sąjunga ga toli gražu ne vienų rusų gyvenama, kad pavergtosios tautos trokšta laisvės ir gali būtų geriausias sąjungininkas prieš rusiškąjį bolševizmą ir kad nerusiškojo gaivalo pajėguma Sovietų Sąjungoje įrodo II karo pabėgėlių santykis. Birželio 4 ir 5 d. laidoje "The New York Times" Harry Schwarz išspausdino tuo reikalu ilgą straipsnį, kviečiantį naudotis naujųjų pabėgėlių informacijomis, primindamas, kad iš 250.000 pabėgėlių, pasiekusių JAV, vos 11.500 rusų.

Šias tezes labai stropiai skelbia ypač ukrainiečiai, JAV pasiekę jau labai rimtą poziciją.

JUNGTINIŲ AMERIKOS VALSTYBIŲ NAUJIENOS

• Lietuviškoji "V. of A." pradeda išmokyti propagandas. Demokratinės propagandos, kuri paremta teisybe turėtų įtikinti klausytojus, jog tai, kas sovietų apie Ameriką skelbiama, yra išties melas ir paruošti juos ateinančioms įvykiams. Kelias programos paskyrė parapijinėms naujienoms, savo gyvybe rizikuojantiems keliams šimtais lietuvių klausytojų tėvynėje, šalia svarbių pasikalbėjimų su Dr. A. Šliupaitė ir Mrs. Trečjokas iš New Jersey, pateikė idėjomis pasaulio lietuvių spaudos apžvalgą.

• Naujorke iškilmingai buvo priimta NCWC atvežta 105 metų lenkė tremtinė Paulyna Wilsdorf, atidengusi savo ilgo gyvenimo paslaptį: kas rytą išmėsavusi čerkutę degtinės, daug dirbusi ir mėgdavusi linksmai praleisti laiką. Ji išvažiavo į farmą netoli Buffalo.

• "T2" buvo rašyta apie "NY T" studentų apklausinėjimą, parodžiusį, kiek jie žino pasaulio ir savo krašto geografijos. Tai iššaukė didžiulę reakciją. Tik tulas Naujorko universiteto profesorius Hoppock šoko teisinti studentus, girdi, kai reikės, jie pasižiūrės į enciklopedijas, visi kiti iškelė dar daugiau šio kultūrinio sobizmo faktų. Tula įžymybė pareiškė, jog kaip būvė amerikiečiams ir anglams gėda, kad 1918 m. Versailio konferencijoje nei Woodrow Wilson nei Lloyd George nieko nežinojo apie Rytų Europos tautas, kurių

Korėjos paliaubų klausimas buvo pereinęs savaitės pasaulio dėmesio centre. JT pajėgų vyriausias vadas gen. Ridgway, gavęs instrukcijų, per radijo pakvietė raudonųjų vadus pradėti pasikalbėjimus dėl paliaubų, siūlydamas susitikti Danų sanitariame laive Jutlandija prie Wonsan uosto. Praeitą sekmadienį 11 val. buvo paskelbtas raudonųjų atsakymas, pasirašytas kinų ir š. korėjiečių vadų. Jie sutinka kalbėtis, bet tarp liepos 10-15 d. ir ne laive, bet Koesong sriatyje. Koesong yra 3 mylios į pietus nuo 38 paralelės, 30 mylių į šiaurės vakarus nuo Seulo. Tai vienintelė vieta, kuri tebėra valdoma raudonųjų į pietus nuo 38 paralelės.

Vašingtonas atsakymą laiko patenkinamą ir ypač geru ženklu laiko, kad kartu nekeliamą jokių politinių klausimų, o be to, kad pareiškimą pasirašė ne vien šiaurės korėjiečių, bet ir kinų vadas, kuris, nuduodamas savanorių taktininkų vadą, kalba savo, bet ne kinų vyriausybės vardu. Siūlymas naujos vietos nelikomas esminiu dalyku. Daugiau susirūpinimo teikia pertolima susitikimo data, nes pasidaro nebeaišku, ką gi veikti frontuose per tas 2 savaites. Jei sustoti teks, tai kam dar kautis? Ir kareivių kovingumui beabejo tai kenkia, nes niekam nėra noro pasiekti "paskutinio žuvusio kario" vainiko.

Per tą savaitę paliaubų bei taikos reikalas neišryškėjo ir daug kur reikiama didelių abejonių. Fronte iki šiol jokių pasirengimų paliaubom nematyti ir kaudamasi senoviskai. Iš komunistinio pasaulio pusės dar nepaskelbta jokių siekiamos taikos sąlygų. Manoma, kad Maskvai šis pasiūlymas yra pirmiausia taikos pionieriaus vainikas, ypač naudingas vidaus propagandai, bet ar tai nuodis siekiamas taikos, ar tik pademonstravimas taikingumo, kad nesutartimo kaltę būtų galima suversti "imperialistinei kapitalistų agresijai", tuo tarpu dar sunku pasakyti, JAV poziciją išdėstė Achezonas. Esą, JAV stovi už taiką, tačiau darant paliaubas, pirmiausia tenka gauti garantijų, kad agresija vėl nepasikartos. Jei komunistai pasitrauks už 38 paralelės ir duosią garantijų, kad puolimo nepakartos, JT tikslas bus pasiektas — taika atstatyta. Tiesa, dar likusių Korėjos suvienijimo reikalas, bet JT kariuomenė į Korėją atėjusi ne jos suvienyti, o taiką atstatyti. Tokio buvo paskelbtas JAV memorandumas, nurodąs, kad paliaubų

Detroit. — JAV automobilių pramonė paskelbė, kad dėl žaliavų susiaurėjimo siaurinsianti gamyba ir ateisianti darbiniųų Detroito Chrysler Corp. 20.000, Briggs Manufacturing Co. — 8000, South Bend Studebaker — 14.000, Michigano General Motor Corp. — 35.000. Fordas tuo tarpu neatleisias.

Otava. — Kanados dviejų pirmųjų biudžetinių mėnesių perteklius 235 milijonai dol. Praeitais metais tų mėnesių perteklius buvo 194 milijonai dolerių.

Gen. Matthew B. Ridgway, vyriausias JT vadas

by siūlymas siekias karinių tikslų — atsigauti, kad, ir priėmus 38 paralelę skiriamąją zoną, dar liksia daug problemų. Gera, esą, būtų įvesti demilitarizuotą zoną, tačiau galima ir be jos apsieiti, atseit, JAV linkusios prie paliaubų betkuria kaina. Tuo tarpu pietų korėjiečiai protestuoja.

Ridgway yra paskelbęs šias paliaubų sąlygas: sulaikius karo veiksmus, įvesti demilitarizuotą 20 mylių zoną, kurios negalės peržengti nei vienos pusės kariuomenė, laivynui uždraudus priartėti arčiau kaip 3 myl. nuo priešo teritorinių vandenių. Toliau siūloma, kad abi pusės tuojaus sulaikytų karinių medžiagų siuntimą į Korėją, kad būtų sudaryta tarptautinė komisija, kuri prižiūrėtų paliaubų sąlygų vykdymą, kad belaisviai būtų pasikeista tučtuojau santykiu 1:1, kad būtų pasirūpinta gyvenimoje ir kad būtų palikta teisė atlikti ribotą žvalgą, kad būtų galima įsitikinti, jog priešas nesiruošia puolimui.

Paliaubas sudarius turėtų prisidėti derybos dėl taikos. Jos beabejo turės būti labai sunkios, nes neišvengiamai teks susidurti su visa eile sunkių Tolimųjų Rytų problemų. Pagrindinis sunkumas, beabejo, bus Kinijos įsileidimo į JTO bei prie Tol. Rytų problemų sprendimo, kai JAV dar tebeprizipazista nacionalistinę Kinijos vyriausybę. Kad išvengus didelių politinių komplikacijų, atrodo, derybas bus norima praveisti ne JTO, bet atskiroms komisijoms kartu su kinų atstovais, o tik vėliau susitarimas būtų pateiktas patvirtinti JTO plenumui. Sovietai, atrodo, norės, kad derybos vyktų Maskvoje, JAV tam, turbūt, pritarė, nes tai padėtų lengviau išvengti komplikacijų dėl JTO ir Kinijos santykių.

Kol derybos dar neprasidėjo, plačių komentarų dėl Maskvos pasiūto pirmojo smuiko taikos koncerte dar nepasirodė. Pasaulio spaudoje tebevyrauja oficialūs pasitenkinimo pareiškimai, nors ir su tam tikra nepasitikėjimo doze. Klausimas ar sovietai ištikrųjų trokšta taikos, dar neatšakytas, nors visi jaučia, kad tai tik propagandinis manevras taikos apštalto garbei pasiekti, laiko išlošti arba reiškia užsimojimą perkelti neramumų židinį į naują regioną, gal būtų į Iraną, kad taikingosios demonstracijos suparalizuotų vakariečių reakciją jiems darant pirmuosius žingsnius, kad grėsmė šios žaidos atsimaujinimo verstų vakariečius kiek susilaikyti naujam židiniui iškylant.

Irano įvykių raida paviršutiniskai atrodo jau nebežadanti didelių komplikacijų, tačiau, matyt, yra neskelbiamų dalykų, kad prieš Abadaną vietoje aną savaitę stovėjusio I karo laivo jau stovi 3, padanges ražo 150 lėktuvų ir atplaukia dar nauji laivai iš Tolimųjų Rytų. Tiesa, oficialiai tai yra Britų ir JAV karo laivai, grįžta į namus iš Korėjos vandenių, bet jie visdėlto plaukia ne per Pacifiką ir Panamos kanalą, bet per Persų įlanką, kurioje, beabejo, kurį laiką užtruks, sustiprindami čia parengties padėtyje laikomas Britų pajėgas. Sunku suprasti, kam visos tos demonstracijos, kai byla dėl pafos virto beveik paprastu ginču dėl Britų kapitalo Irane.

Šiuo metu Irano vyriausybė tebesilaiko nusistatymo naftą perimti savo žinion besąlyginiai ir jau perėmė biurus, bet neturi specialistų, kurie galėtų vadovauti įmonėms. Britai specialistai atsikakė pereiti Irano tarnybon svarbiausia dėl parlamentui

SAVAITĖS ĮVYKIŲ APŽVALGA

iteikto įstatymo projekto prieš sabotažo veiksmus, už kuriuos numatoma net mirties bausmė, o nelaimių, sako britai, esamoje padėtyje nebus galima išvengti. Esą, ir normaliais laikais bendrovės įmonės būdavę per metus bent 70 gaisrų. Britai yra nusistatę laikytis Irane kiek galima ilgiau. Bet įmonių darbas vistiek eina prie galo. Nafta iš Abadano jau nebeišvežama, nes britų tanklaiviai nesutinka pakvituoti, kad tai Irano Naftos B-vės nafta, o kitų tanklaivių nėra ir kažin ar įleistų juos britų laivai į uostą, jei jie atsirastų. Benziną pilamas į sandėlius, kurių talpa ribota. Kad visa tai ilgiau trukytų, britai rafinerijų gamybą sumažino 40%, iki 8.200.000 galonų per dieną, bet ir taip dirbant sandėliai bus pilni apie liepos 20 d. Tada britams teks visdėlto išvykti, jei nepasiseks susitarti. Tuo tarpu didelių vilčių tam nematyti, nors vienas Irano nacionalistų sparnas tam šioio tokio linkimo rodo. Iranas taip pat pažadėjo atsaukti antisabotažinio įstatymo svarstymą, jei britai sutiktų likti dirbti, premjeras Mossadegh asmeniškai laišku kreipėsi į prez. Trumaną, prašydamas Amerikos techninės pagalbos. Amerikiečiai pagalbos tuo tarpu nepažadėjo, tik pareiškė pagėdavimo, kad naftos srovė nesusitostų, ir kad į tokių vakariečių.

Už tai komunistų demonstrantai Teherane šaukė "Mirtis!" prez. Trumanui ir ambasadoriui Grady. Vyriausybė savo "galybė" pademonstravo prieš Britų kreiserį už 400 jardų pastatydamas savo karo laivelį, kuriam nusikandinti pakaktų vienos "Mauritius" salvės. Ji taip pat pareiškė protestą prieš Britų karinių pajėgų sukaupimą saugumo tarnybai, o vienas premjero patikėtinių pareiškė, kad, jei britai užimtų nors vieną Irano žemės pėdą, tai reikštų III pasaulinį karą. Tuo tarpu Britai laukia greito Tarptautinio Tribunallo sprendimo, o labiausiai laukia, kad Iranas, kuris visdėlto nenori puliti į Maskvos glėbį, palūš finansiskai, nes iš be-trovės jau kuris metas negauna pėko, o ankščiau gaudavo pusę savo biudžetinių pajamų. Čia yra visa britų viltis. O labiausiai juos baugina, kad Iraną gali išgelbėti amerikiečiai, duodami specialų listų. Tie tuo tarpu sakosi neduosią, bet tai gali būti tik britų raminimas. Italai savo paslaugasgasgas atvirai pasiūlė, o Vene-cuelą pareiškė simpatijų. Lenktynės vyksta, kas laimės, dar neaišku.

Europoje pirmąja problema tebėra gynyimosi organizavimo klausimas. Kaip dabar paaiški, gen. Bradley Europon vykęs svarbiausia dėl to, kad Eisenhoweris reikalavęs, žūt būt, sutvarkyti Vokietijos apginklavimo klausimą, be kurios dalyvavimo Europos gynymas esąs neįmanomas. Jei to nebūtų pasiekti, jis grasinęs net atstatydynti. O Bradley kelionės vaisius — Prancūzijos nusileidimas ir sutikimas leisti Vokietijai organizuoti dalinius iki 10-12.000, kai ankščiau prancūzai tesutiko tik su 6-8.000 daliniais. Vokietijų entuziazmo betgi ir po to dar negirdėti. Kanada paskelbė Europon tuojau pasiūsianti vieną oro eskadrilę, o vėliau dar dvi.

JAV pagrindinis rūpestis kaip nors užbaigti Korėjos karą ir tęsti ginklavimąsi. Tam dar padidinami mokesčiai. Kanada kažkaip pusiaukelėje daro pertrauką. Parlamentas šią sesiją užbaigė ir išsiskirstė iki spalio 9 d., o visa eilė užsimojimų, dėl kurių taip daug kalbėta, palikti atečiai.

Irano įvykių raida paviršutiniskai atrodo jau nebežadanti didelių komplikacijų, tačiau, matyt, yra neskelbiamų dalykų, kad prieš Abadaną vietoje aną savaitę stovėjusio I karo laivo jau stovi 3, padanges ražo 150 lėktuvų ir atplaukia dar nauji laivai iš Tolimųjų Rytų. Tiesa, oficialiai tai yra Britų ir JAV karo laivai, grįžta į namus iš Korėjos vandenių, bet jie visdėlto plaukia ne per Pacifiką ir Panamos kanalą, bet per Persų įlanką, kurioje, beabejo, kurį laiką užtruks, sustiprindami čia parengties padėtyje laikomas Britų pajėgas. Sunku suprasti, kam visos tos demonstracijos, kai byla dėl pafos virto beveik paprastu ginču dėl Britų kapitalo Irane.

Šiuo metu Irano vyriausybė tebesilaiko nusistatymo naftą perimti savo žinion besąlyginiai ir jau perėmė biurus, bet neturi specialistų, kurie galėtų vadovauti įmonėms. Britai specialistai atsikakė pereiti Irano tarnybon svarbiausia dėl parlamentui

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

SAVAITRAŠTIS

Redaguoja Kolektyvas. Redaktorius Dr. A. Šapoka

Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Published by Lithuanian R. C. Cultural Society of CanadaPrenumerata Kanadoje ir JAV metams \$4.00, pusmečiui \$2.50
Kituose kraštuose metams \$4.50, pusmečiui \$2.50Įmokėjė nemažiau \$10.00 skaitomi garbės prenumeratoriais
Adreso pakeitimas 25 ct. (smulkiais pašto ženklais)

941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada. Telefonas EM 3-4265

VLIKo ir Maž. Lietuvos Tarybos

susitarimas

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto ir Mažosios Lietuvos Tarybos Prezidiumo bendrame pasitarime 1951 m. gegužės 19 d. vieningai konstatuota, kad VLIKo, MLT-bos ir visų lietuvių patriotių siekimai yra tie patys — atgauti Lietuvai laisvę, sujungti visas lietuvių tautos gimines į bendrą valstybę ir laisvoje tėvynėje kurti bendrą ateitį bendros gerovės keliu.

Lietuvos laisvinimo idėjos įkvėpti ir lietuvių tautos giminių apjungimo darbą stiprindami, VLIKo atstovai ir MLT Prezidiumas vieningai nutarė, kad artimiausiu laiku būtų įjungtas į vykdomąją Tarybą Mažosios Lietuvos Tarybos pristatytas kandidatas revindikujamų sričių tarybos valdytojo pareigoms.

Vieningai įsitikinimu šiuo VLIKo ir Mažosios Lietuvos T-bos Prezidiumo pastovaus ir glaudaus bendradarbiavimo aktu padaromas reikšmingas įnašas tautos valiai vienyti ir kovai dėl laisvės stiprinti.

Šią valandą, minėdami skaudžią pirmojo lietuvių tautos masinio naikimo dešimtmečio su-

kaktį, stovėdami išvakarėse antro dešimtmečio, kada tauta su karo tarp vokiečių ir bolševikų pradžia herojiškai sutelkė visas jėgas sukilimui prieš sovietinį okupantą, prisimindami Mažosios Lietuvos tautiųjų sūnų sėkmę, žygi beveik prieš trisdešimt metų įjungti savo gyvenamas žemes į bendrą Lietuvos valstybę, pagerbdami pavergtoje tėvynėje likusių kancias ir vieningą kovą dėl laisvės, jų pavesti ar įpareigoti jų kovą tęsti užsieniuose, — VLIKas ir Maž. Liet. Taryba vardan Lietuvos kviečia visas aktyviasias tautos jėgas paremti siekimą, kad šios dienos susitarimo pavyzdžiu visų už Lietuvos laisvinimą kovojančių veiksnių būtų dar nuosirdžiau susiprasta ir visos jėgos sutelktos lemiamiesiems tėvynės išlaisvinimo žygiams.

VLIKo nariai:

Prof. J. Kaminskas, Dr. P. Karvelis, T. Šidlauskas, J. Norkaitis.

MLT nariai:

E. Simonaitis, Puskepalaitis, Endriukaitis, Subaitis, Banaitis.

Maž. Lietuvos Tarybos pareiškimas

Mažosios Lietuvos Tarybos Prezidiumas yra padaręs šitokią tuo reikala pareiškimą:

Mažosios Lietuvos Tarybos Prezidiumas, išsklaidęs ir apsvaigus VLIKo Politinės Komisijos jam padarytus pasiūlymus dėl Vykdomosios Tarybos sąstato papildymo, pasisako sekančiai:

1. MLT Prezidiumas sveikina ir pritaria VLIKo Politinės Komisijos pareikštiems norams, kad būtų atnaujintas suaktyvinimas ir įgautų pastovų pobūdį VLIKo ir MLT bendradarbiavimas, pagrįstas vieningu siekimu išlaisvinti Lietuvą, sujungtą su Mažąja Lietuva, atkurti bendram ir sustartinam gyvenimui.

2. Šio tikslo įgyvendinimui MLT Prezidiumas nutarė deleguoti savo atstovą į Vykd. Tarybą pilnateisiu nariu.

MLT Prezidiumas pabrėžia, kad toks paskyrimas nereikšia MLT atsisakymo nuo teisės turėti savo pilnateisį atstovą pačiame VLIKo sąstate.

3. MLT Prezidiumas savo atstovo Vyk. Taryboje atžvilgiu pasilieka teisę jį atšaukti. Mandato atšaukimas vyksta raštu,

pasirašomu MLT Prezidiumo pirmininko ar jo pavaduotojo.

Mandatai jam atšaukus, toks atstovas privalo pasitraukti, o MLT Prezidiumas tariasi su VLIKo ir pristato naujus kandidatus.

MLT Prezidiumas sveikina ir pritaria VLIKo Politinės Komisijos pareikštiems nusistatymams, pareikštiems MLT Lietuvos Prezidiumui bendriems posėdžiams politiniams, kultūriniais, propagandiniais, organizaciniais, šalpos ir finansiniais reikalams atlikti.

5. MLT Prezidiumas reikią tvirtą įsitikinimą, kad visas VLIKo ir MLT bendradarbiavimas šį susitarimą įgyvendinant vyks abipusio pasitikėjimo, susipratimo ir pagarbos dvasioje.

Revindikujamųjų sričių tarybos valdytojų yra pakviestas advokatas Martynas Brakas, bolševikų 1941 m. ištremtojo dailininko Adomo Br. brolis. Anksčiau jis dirbo amerikiečių okupacinės valdžios vienoje įstaigoje, o pastaruoju metu gyveno žmonės tėvynėje Danijoje. Dabar jis atvyks ir apsigyvens Vokietijoje.

Tarybinės Lietuvos vyriausybė ir Aukšč. Taryba

Balandžio 27 d. 8 val. vak. LT SR naujosios Aukšč. Tarybos posėdyje buvo išspresstos svarbios problemos. „Vienbalsiai“ buvo patvirtintas 1951 m. biudžetas, istatimai priimti LTSR ATarybos istatimai, vienbalsiai buvo pakeistas konstitucijos 26 straipsnis: „26. LTSR Aukščiausioji Taryba renka LTSR Aukščiausios Tarybos pirmininką ir keturis jo pavaduotojus. Toliau, „pasūlius“ Kiprui Petrauskui, „visais balsais“ išrinko prezidentą: Justiną Paleckį — pirmininku (prezidentu), pavaduotojais: M. Juncą-Kučinską ir Genovaitę Čeponių; sekretoriumi — Stasį Naujį, nariais: S. Apyvalą, B. Baranauską, L. Dapkę, L. Kučinską, J. Matulį, J. Murauską, P. Oleką, O. Rukšėnienę, A. Sniečuką, Aleksandrą Trofimovą ir Ireną Žebenkiene. M. Gedvilai patvirtino naujojo ministrų kabineto sudėtį: pirm. Mečys Gedvilas, jo pavaduotojai: Vasilij Pissarev, Aleksiej Cistiakov, Ksaveras Kairys, Kazys Preikšas, Aleksandr Soklov ir Aleksiej Petrov. Kairys kartu Pieno ir Mėsos pramonės ministras. Finansų mi-

nistras Aleksandras Drobnyš, kinematografijos — Michalina Meškauskienė, komunalinio ūkio — Jakov Sviščiov, lengvosios pramonės — Fiodor Teriošin, maisto pramonės — Kazys Andrijaus, miško pramonės — Povilas Kurys, miškų ūkio — Algirdas Matulionis, prekybos — Anatolis Mikutis (?), socialinio apūpinimo — Juozas Stimburys, statybos medžiagų — Nikolaj Liubimcevas, statybos — Juozas Maniušis, sveikatos apsaugos — Bronius Penkauskas, švietimo — Albertas Knyva, tarybinių ūkių — Dmitrij Mamajev, teisingumo — Jurgis Blika, užsienių reikalų — Ignas Gaška, valstybės kontrolės — Aleksandr Jafremov, valstybės saugumo — Piotr Kapralov, vidaus reik. — Juozas Bernatšūnas, vietinės pramonės — Nikolaj Kalugin, žemės ūkio — Viladas Augustinavičius, žuvių pramonės — Vacys Mackevičius, meno reikalų valdybos — Juozas Banaitis, kultūros švietimo įstaigų komiteto pirm. — Eduardas Načas.

Ta pačią dieną I sesija buvo baigta. Pažymėtina, jog be šių 11 sovietų „gubernatorių“ LTSR

Prancūzija - nepagydomas ligonis

Rinkiminės viltys ir nevilts

JAV spauda prieš Prancūzijos rinkimus darė kaikiurių išvadų, tačiau amerikiečiai buvo pernelyg atsargūs dėl komunistų tokio pralaimėjimo, kurio sulaukė birželio 17 d. laikiniais duomenimis, nes kolonijų 50 mandātų žinios ateis po kurio laiko, kai patys rinkimai bus pamišti, komunistai vietoj 183 tepavėdė 96. Svarbiausias laikinai atiteko deGaulle sajudžiui RPF, vietoj 12 gavusiam 107 vietas. Šio sajudžio laikinai paretas ne vien komunistų, bet ir kaikiurių vidurio partijų pralaimėjimu. Vidury: socialistai, MRP ir radikalai socialistai turi aiškia persvarą — 370 mandātų iš 627.

RPF laimėjus pirmąją vietą neprasalino prancūzų politinės suirutės. Galimas dalykas, kad šis sajudis stengsis įgyti centrinių svorį, tačiau su savais atstovais jo negalės išlaikyti. Jei jis rikiuos dešinesio polinkio partijas, iškilis pavojus socialistų suartėjimo su komunistais. Prancūzuose tas polinkis iš seno yra žinomas. Ypač, kai dabar nebėra Leon Blum asmenybės, kuri žaibo jaunųjų socialistų polinkį į komunizmą.

Anksčiau MRP noromis nenoromis turėjo bendrauti su socialistais. Nežiūrint sunkaus metodo, tas bendravimas laikytinas pavyzdžiu. Jei vyriausybės nuolat kaitaliojosi yra ne atskirų partijų, bet visų prancūzų ir pačios santvarkos kaltė. Prancūziškos partijos nėra tobulybė, tačiau jos atliko pareigą Prancūzijai.

RPF neabejotinai dės pastangų siekti savų tikslų: pakeisti konstituciją, įgyvendinti prezidentinę santvarką, kurioje vykdomoji galia turėtų atsvarą įstatymų leidžiamajai. Ar šis tikslas tik pasinaudojant dešiniųjų partijų lankščių taktininkavimu, be lūžio, gali būti atsiektas?

MRP davė RPF pagrindinį kapitalą pradžioje. Ar ji norės atidurti visiškame de Gaulle šešėlyje?

Komunistų partija sulaukusi smūgio ypač dėl naujos rinkiminės tvarkos, valdanti ketvirtadalį prancūzų, sieks atstatyti prarastą autoritetą. Ji naudos įvairius būdus priartėti prie masių: vilkas mekens eriuo balsu, partijoje darys naujus valymus.

Radikalai socialistai

Šioji partija III Respublikoje atliko didelį vaidmenį. Radikalai socialistai nėra radikalūs, nei socialistai. Jie yra eiliniai konservatoriai, W. Churchill broliai. Prancūzijoje yra mada vadintis socialistais, nors esmėje būti dideliais nuosavybės gerbėjais, individualistais. Britai turi Darbo partiją, kuri nuėjo socialiniu keliu. Gi prancūzai tenkinasi socialindami tat, kas neišvengiam.

Politinės suirutės metu, kai socialistas Paul Ramadier komunistų buvo nuverstas, Henry Queuille tarė: „Mes negalime ne-

sugyventi“. Tas trumpas posakis sudarė jo programą. H. Queuille, atsidūręs vyriausybėje, elgėsi gydytojo įpročiu: nesijaudinti dėl ligonio, jį nuraminti, pasitikėti atsparumu ir laukti pasveikimo. Kiekviena operacija esanti kenksminga, nes suardo organizmo narvelius. Si terapija davė pakenciamų vaisių. Kraštas ūkiškai atsikūrė. Komunistų spaudimas atlaikytas. Privati iniciatyva gerai pasireiškė. Mašina veikia, nors ir trūkčiodama. Gyvenimas išpraustas ir normalias vėžes. Laisvė didesnė nei bet kur kitur. Aš netvirtinu, jog išnyko problemos. Jų yra daug ir net sunkesnių, kaip anksčiau. Tam juk žmonės ir gyvena, kad problemas sudarytų ir iš jų narp-liuotų.

Radikalai socialistai, teturėdami 43 atstovus iš 621, valdė atsakingas ministerijas išskyrus užsienio ir krašto apsaugos. Šiuose rinkimuose jie sulaukė tautos atlyginimo gal ne tiek už atliktus darbus, kiek už taktiką. Jie, ilgoje politinėje veikloje yra išbandę įvairius receptus, o pastaruoju metu pasirinko psichologinį žaidimą. Prancūzai mėgsta rinkti, tačiau bijo, kad išrinktieji suteiktomis teisėmis nepasinaudotų. Prancūzams tinka, kai karaliau karaliauja, bet nevaldo. Jie reikalauja išrinktųjų, kad politinę jėgą naudotumėsi, bent to nepadarotų. Tai panašu į prancūzų ūkininkę, kuri sūnui einant į mūgę duoda 5 frankus, taria: „Zinoma, tu jų neišleisi“...

De Gaulle opozicija

Nevisi prancūzai patenkinti Dr. Queuille ramiuoju gydymu. Nemaža dalis, o ypač de Gaulle galvoja, jog reikia likimą imti už ragų. Ne viena Prancūzija yra pasaulyje, todėl jai nevalia vienšiai plūduriuoti. Ji privalo užimti jai tinkamą, garbingą vietą. De Gaulle persi receptą: radikaliai operuoti. Viena Prancūzija negalės išvėrti pasaulio dramoje. Silpna Prancūzija turi tapti galinga. Jau prieš dvidešimt metų Charles de Gaulle kalbėjo apie „didybę“. 1932 m. jis rašė: „Tauta neatsieikia nieko didelio be didelių vyrų. Gi didžiaisiais vyrais tampama nuolat to siekianti“.

Ir štai de Gaulle pradeda vadyti prancūziškas didybes: Charlemagne, Jeanne d'Arc, Louis XIV. Kad išvengtų nusipirami, jis sąmoningai apeina imperatorių Bonapartą. Jis siekia sutelkti prancūzus, kurie suvokia grėsmę ir ryžtasi kovoti už savo laisvę. „Troisieme force“ netrukio aiškiaregių vyru, tačiau jų valia buvusi paraližuota sovietinio pavojaus. De Gaulle nuomone, jie tebuvo klūpančias Sančo Pančais, kai Don Kichotas — Prancūzija kovojo prieš malūnus.

Tas generolas betgi nepasižymėjo didelio politiko talentu. Jis, siekdamas Prancūzijos galybės ir išlaikymo Sirijos, drauge su Bidault Maskvoje klūpojo prieš Staliną. Jis politinį nusikaltelį komunistų Thorez iš Maskvos išleisdžia Prancūzijon. Jis kalba abstrakčiai apie Prancūzijos galybę, tarytum joje jau nebūtų prancūzų. Jis mini dažnai saugumą „Surete“, lyg pamišęs, jog prancūziška policija vadinas La Surete. Net PRF šalininkai, prisimindami jo anuometinį valdymą, nesijaučia tikri, kad jis būdamas valdžioje gyvens ir mirtis teisėtumo ribose.

Charles de Gaulle skelbė: šalin susitarimas su vokiečiais, bet šaukiasi saugumo nuo bolševizmo. Jis kalba apie garbingą vietą Prancūzijai tarptautinėje plotmėje, nori stiprios Prancūzijos, bet be JAV paramos. Čia jis sutaria ne bet su kuo — su Kremliu agentais Thorez ar Duclos.

Jis puola įstatymdavyse, nepakencia esamos konstitucijos ir „Rassemblement“. Bet tat yra praeitis, kurios šaknis siekia jį patį. Jis, būdamas po II p. karo visagaliu viešpačiu, neparuošė ateičiai planų, bet lyg šėlis buvo nugalėtas kažkur toli nuo „Rassemblement du Peuple Français“. Jo didybė pulti praeitį ir miglotai kalbėti apie ateitį: galinga valstybė, nušlavimas politikierių, tautos suskilimo, drausmės, ryžtingumas, didybė... Jis jautėsi vienišas būdamas

GEDIMINAS GALVA.

ligonis

vien prancūzų. Todėl klaidinga RPF vadinti dešiniąją partiją. Jo seklai yra sluosnis tarp proletariato ir pasiturinčiųjų — bourgeoisie. Darbininkija eina savo keliu, nesišliedama prie de Gaulle. Jo šalininkai nepakencia komunizmo, nepatenkinti esama visuomenine santvarka, kuri remiasi balanso nepastovumu. Prieš rinkimus komunistai puolė RPF, bet dar aštriau radikalai socialistai, kurie nuvokia, jog de Gaulle juos įrikiuos vienon srovėn.

Jei prisiminsime fašizmą ir nacionalizmo, užtiksimė ir tenatos pačius sekėjus. Jų programos lėkštos. De Gaulle skiriasi nuo A. Hitlerio, kad net nebando programą sutraukti į 21 tezę. De Gaulle programa yra net pavojingai prastutėlė. Ji lanksti pulti praeičiai, bet silpnutėlė gristi ateičiai.

Iki šio laiko jis kovojo. Ryt jis turės stoti prieš konservatyvinę „Troisieme Force“ ir revoliuciną komunizmą. Ar vien žodžių jis galės įstoti sostan? Ar jam nereikės skaityti „Malaparte knygos“ „Perversmo technika“, kurios išmintis giminiga Mussolini ir Hitlerio taktikoms? Ar Bonapartės šešelin nepateks augalotasis de Gaulle?

Sveikata ir liga

Ūkiškoje ir socialinėje srityse Prancūzija yra padariusi gerą pažangą. Valiuta pastovi. Socialinėje srityje yra pažengta. Nacionalizuotos įmonės veikia pakenciamai. Ūkis tinkamai patvarkytas, kad pakaktų kasdieninės duonos. Tačiau valstybės

biudžetas penkis mėnesius durtas vis balsuojant. Apsiginklavimas dar rimtai nepradėtas. Indokininis kovos pastoviai nusirvina Prancūzijos kraują. Jūs Moch žodžiais, esminės problemos dar neišspręstos. Jis priminė šimtinėje socialistų konferencijoje, jog kraštas yra gavęs daug penicilino, bet ligonis jaučiasi dar labiau pavargęs. Ir tas didysis prancūzų socialistas buvo neišrinktas vadovybėn. Ligonis nenori prisipažinti ligoniui.

Rinkimuose RPF sustiprėjimas gąsdina ir ramina vidurį. Gąsdina, kad de Gaulle nesiimtų griežtų priemonių. Ramina Laotse mintis: „Kai lietus krinta ant kalno viršūnės, netrukus bus įdrėkintas slėnis“. Tačiau de Gaulle ir Trečioji Jėga nežino ar tas lietus nebus raudonas.

Tame posūkyje mes užtikiname žinomą valstybininką „Eduard Heriot“ ant 80 metų laiptų. Politinių lenktynių arkliams prancūzai atleido: Daladier už Muncheną, Reynaud už 1940 m. Marš. Petain iš kalėjimo perkeltas į ligoninę. Galbūt ir Pierre Laval prisikeltų, jei kas nuimtų virvę nuo jo kaklo, kapo žemę nukastų ir jam gyvybę įkvėptų.

Iškyla naujos figūros dešinėje ir kairėje. Dešinėjoja Prancūzijos saugumą, kairė į Maskvą, jos stiprybės šaltinį — Kremliaus pavėsi.

Prancūzija serga, yra nustojęsi dvasinės lygyvaros, moralinės tvirtybės. Ji žaidžia įvairiaspalviais akmenėliais, kai rūsti audra grumoją. Gal prancūzams ji būtina užmiršti praeities kaltei, dabarties individualistiniams sukilimui ir ateitin ryškiai moti šviesia mintimi ir tradicine prancūziška kūryba, atgaivinti garbingos prancūzų istorijos tąsą.

A. VIRŽIS.

Europoje padėtis tempiasi

KOKIE ŽENKLAI RODO ARTĖJANTĮ KARĄ • SVETUR BĖGA KAPITALAI IR... ŽYDAI • INTENSIVĖJA MŪSŲ LAISVINIMO VEIKSNIŲ VEIKLA.

Padėtis Europoje šiuo metu laikoma tokia įtempta kokia dar niekad nėra buvusi. Nors iš paviršiaus pažiūrėti viskas atrodo ramu, tačiau ne taip yra iš tikro. Beveik visų plačia burna šnekama, jog karas anksčiau ar vėliau turės prasidėti, kitaip tariant — rusai turės pulti. Padėtis dar daugiau paastrės — pasidarys kritiška, — kai pasirodys pirmieji vokiečių kariniai daliniai.

Didžiausias įtampimas numatomas nuo ankstyvojo rudens iki kitų metų pavasario.

Suo metu abi pusės — tiek amerikiečiai, tiek Sovietai — dar neri, kaip atrodė, išlošti laiko. Sveicarų ir švedų apžvalgininkai atvirai skelbia, kad Sovietams užimti Europą — tik vieni juokai, tačiau tat dar nereikia, kad jie tuo būdu laimėtų ir visą karą. Todėl tie ir nejudą. Bet ar visą laiką taip bus, didelis klausimas.

Kad padėtis po 1945 m. dar niekad nebuvo tokia įtempta nurodoma visa eilė ženklų, pvz., amerikiečių įsakymu užimtuose visų Vokietijos tiltai, Rytuose vyko tokie dideli sovietinių dalinių manevrai, kokių ten dar niekad nėra buvę. Juose dalyvavo, be 600.000 Rytų zonoj esančių Sovietų karių, taip pat Vokietijos Rytų zonos vokiečių policija, kuri taip pat apmokyta, kaip vartoti sunkiuosius šarvuojamus ir pabūklus, lenkų ir čekų armijos. Manevrai dar nėra baigti ir vėliau, prireikus, kai kur gali būti dar pakartoti arba sustiprinti.

Pagaliau ir Gromyko Paryžiu visai nedviprasmiškai įspėjo: jei Vokietija bus remilitarizuota (o tai iš tikro turi reikšti, ginsis nuo užpuolikų iš Rytų), tai jis už tolimesnes pasekmes negalys atsakyti. Kitaip tariant, tat reikš, kariai G. G. Eisleris jau dabar su Piecku viešai skelbia, kad jie „tik sunkiai begali apvaldyti Rytų zonoj įsitususias mases“, kurios nori „jėga veržtis į Vakarų zonoj ir nuversti Adenauerio ir Co. „militarinę gaują, klaurai pasidavusią amerikietiniams imperialistams“. Tiesa, amerikiečiai tat vadina tik „nervų karu“, ir, jų tvirtinimu, Vokietijos valia gintis, bolševikų apsaukama „remilitarizavimu“, nieko bendro neturi su Sovietų kėslais: jei tie puls, tai puls ir be to, gi

slapta, per savo agentus, bet — neturi sekmės. Ir visą kirsinimo bei buginimo darbą vykdo daugiausia iš Rytų zonos atsiųsti apmokami agentai. Komunistai ir socialdemokratų kvietė „į bendrą Vokietijos vienijimo ir laisvinimo“ darbą, jų vadus ir kitus žymesnius veikėjus apversdami tonomis laišku, atsišaukimų etc. Tačiau tiek Schumacheriui, tiek prof. Schmidtui, Ollenhaueriui ir kt. tenka pripažinti garbę, jog manevrai kaip reikiant suprato ir, nepaisydami spaudimo ir net grasinimų, įspėjo tiek profesines sąjungas, tiek visą kraštą nesidėti į tos rūšies „bendrą frontą“, o verčiau reikalauti grąžinti ir Rytų zonos žmonėms panaikintąsias laisves.

Gegužės mėn. amerikiečiai minėjo kariuomenės dieną. Ta proga buvo suruošti tokie paradai, kokių Vokietijoje dar nėra buvę. Į Berlyną parado priimti buvo nuskrūdęs pats McCloy. Iš esmės tat padėtis nepakeičia, bet gyventojų nuotaikas vis dėlto pakelia. Į amerikiečių organizuojamus svetimsalių dalinius (2.500 branduolių) Europoje nestoja lenkai. Lietuvių šiek tiek įstojo.

Lietuvių laisvinimo veiksniai šiuo metu yra išvystę itin gyvą diplomatinę ir kitokią tos rūšies veiklą. Į laisvinimo darbą labai aktyviai įsijungė min. J. Savickis, pulk. Lankoronskis ir kt. Iš Romos išskilimų, kur efektingai minėta Lietuvos bažnytinės provincijos įkūrimo ir arkiv. metropolitio J. Skvirecko įgreso 25 metų sukaktis, vyksv. V. Brizgys vyksta į Ispaniją ir Portugaliją. Dr. St. Backis Lietuvai ir kitoms Pabaltijo respublikoms atstovavo Briusely Europinio sajudžio komiteto posėdy, kur šalia kitų laisvosios Europos vėliavų taip pat plevėsavė ir lietuviškoji trispalvė.

Ir pats VLIKas ar Vykdomoji Taryba, reikalauja keltis kur arčiau prie didžiųjų centrų. Ukrainiečiai savo svarbiausią centrą jau perleikė į Londoną. Viskius naujų sajudžių kūrėjus ir realaus vienybės darbo ardytojus vienijanti ir griežtai pasmerkę Anglijos lietuviai ir jie išrinktieji organai. Neturi jie, lygiai, kaip ir visokie naujo vadimo ar unitų šalininkai, pritarimo ir Vokietijoje.

Lietuvių, kas gali stengiasi išemigruoti. Daug vilčių buvo dė-

(Nukelta į 3 psl.)

BRANGUS LIETUVI!

PRAŠOME paskaityti ir išgirsti šį Vokietijoje pasilikusiųjų brolių šauksmą, siunčiamą po platųjį pasaulį išlaikytiems, bet dvasia ir vieningumu stipriems lietuviams.

Praėjusių metų viduryje, perdavus tremtinius vokiečių globon, buvo uždaryta didžioji dalis mūsų tautinių mokyklų. Tik po atkaklios kovos pavyko kai kur dar gauti vieną kitą menkai apmokamą mokytojo etatą ir tai tik su sąlyga, kad būtų pakankamas mokinių skaičius. Toji sąlyga tačiau nelengvai išpildoma, kadangi mūsų žmonės gyvena mažomis grupėmis išlaikyti tarp kitų tautybių tremtinių arba privčiai tarp vokiečių. O lietuvių Vokietijoje šiuo metu turime dar arti 3000! Tik nepilni 400 lanko lietuviškas mokyklas, o kiti priversti ieškoti švištos vokiečių mokyklose, kuriose, kaip seniau, taip ir dabar dar, mokykla, kad kryžiuočiai būtų Lietuvos kultūrintojai ir geradari... Tose mokyklose mūsų vaikų nutaumas vyksta pasibaigėsiu tempu. Jau po pusės metų 7-9 metų vaikas pradeda skaiciuoti tik vokiškai, po kito pusmečio jis pradės jau ir galvoti ir kalbėti tik vokiškai. Tūkstančiai „Maž. Lietuvos lietuvių vaikų“ jau gerokai pamiršę savo gimtąją kalbą. Jau ir lietuvių tėvai priversti su savo vaikais kalbėti vokiškai.

Kyla tas klausimas: „nejaugi tik tam gelbėjo lietuvių motinos savo kūdikius, bėgdamos per fronto linijas, besislapstydamos nuo bombų, kad dabar atiduotų juos svetimiešiams?“

Argi tam vargo lietuvių mokytojai skurdžiose tremties mokyklose, kad dabar kita sėkla būtų sėjama? Argi tam dabar lemiama kovą kovoja Lietuvos partizanai, kad laisvės valandai atėjus, susilauktų sugrįžtančių lietuviškai kalbėti nebemokančių tremtinių?...

Ne, mes negalime, mes nerūpime teisės lengva sąžine numo-

ti ranka į šį reikalą! Už jaunosios kartos išlikimą atsakome prieš tautą visi, nežiūrind kur mus likimas būtų nubloškęs.

Vokietijos lietuvių bendruomenės vadovybė deda ir dės visas pastangas, kad lietuvių vaikų mokyty lietuvių mokytojai lietuviškose mokyklose.

Be visos eilės privačių vargo mokyklų esame pasiryžę išlaikyti vienintelę visame pasaulyje tikrai lietuvišką **Vasario 16 Gimnaziją Diepholze**.

Galime pasididžiuoti, kad iš visų Vokietijoje esančių tremtinių tik vieni lietuvių pajėgė lig šiol gimnaziją išlaikyti. Kitų gimnazijos jau turėjo uždaryti. Bet tai įvyko tik todėl, kad mes akiai pasitiekėjome viso pasaulio lietuvių vienybe ir susipratimu. Mes tvirtai tikime, kad nebūsimė palikti vieni be paramos. O toji parama reikalinga išlaikyti **gimnazijos mokinių bendrabučius**, kur turės būti maitinama ir išlaikoma 150-200 mokinių, reikės nors po nedaug sušelpiti gimnazijoje ir kitose mokyklose dirbančius mokytojus, reikės nemaža išleisti mokinių vadovėliams, rašomajai medžiagai ir kitiems dalykams.

Šiuo metu gimnazijoje turime virš 100 mokinių, kurių arti pusė — Maž. Lietuvos lietuvių jaunuomenė. Džiugu yra matyti, kaip veikliai nyksta skirtumai tarp jaunimo, kaip veikliai prisimenama gimtoji kalba, kurią tu, eilė metų belankydami vokišką mokyklą, buvo bėpamiršę. Ir taip auga tėvynėi Lietuvai naujas gražus atžalynas, kurs, atėjus laikui, stos į vietą audrų išverstųjų ažuolų...

Mes kviečiame, brangus Lietuvai, ateik mums į talką ir leisk įrašyti savo vardą į **Vasario 16 gimnazijos ir vargo mokyklų remėjų** knygas — tą tikrąjį dokumentą ir įrodymą mūsų bendro darbo, pastangų ir kovos už Lietuvą ir lietuvi. Net mažiausia Tavo auka stiprins mus ekonominiai ir moraliai.

Pageibek, sesė, brolau Lietuvai, išlaikyti nenutautusią mūsų jaunuomenę, kad mūsų tėvynėje belaukianti močiutė, kad iš Sibiro ar Kazachstano tyrų sugrįžęs brolis kankinys, kad už laisvę ir ateinančių kartų ateitį bekovojas partizanas nepasmerkty mūsų, iš svetur sugrįžusių, kad jaunuomenę praradom, kad pinigų smulkas pasigailėjom tuo metu, kai jie ten kraują ir gyvybę aukkojo.

Perduok šį mūsų šauksmą kitiems, dvasia dar nemirusiems tautiečiams. Vieniagai remkite mus, kurie, nepaisydami artėjančios pasaulio audros, tarytum, besitraukiančios armijos ariergardas, su narsiom ir atkakliomis širdim liekame čia, pasiryžę dirbti ir kovoti, kol Nemuno ir Neris pakrantėse suskambės laisvės varpas...

Adresas siųsti aukoms: Swiss Bank Corporation 15 Nassau Str., New York 5, N.Y. for account of Swiss Bank Corporation, Zuerich, in favor of Mr. Pranas Zunde, Lithuanian National Committee, Bad Salzflun, arba BALF, 105 Grand Str., Brooklyn 11, N.Y.

PLB Vokietijos Krašto V.b.a.

Kan. J. Stankevičiaus protestas Maskvoje

Praeitais metais visa sovietinė propaganda per visą pasaulį šaukė, kad Maskvoje taikos kongreso metu katalikų dvasininkų vardu viešai pareiškiamą padaręs Kauno archidiejezijos administratorius kan. J. Stankevičius. Jo perskaityta arba jam priskirta kalba buvo išspausdinta ir lietuviškoje komunistinėje spaudoje, tarp kitų ir torontiškiame „Liaudies Balse“, kuris išspausdino ir kanaaninko fotografiją.

Prancūzų laikraštis „Le Figaro“ paskelbė iš Rusijos grįžusio žurnalisto Serge de Gunzburg straipsnį, kuriame apibūdina Maskvos nuotaikas, tarp kitko prisimenama, kad, kai tame kongrese pravoslavų vardu kalbėjosi arch. Nikolai popiežių pavadinęs bauriausiu karo kurstytoju, kan. Stankevičius protestuodamas apleidęs salę. O jis ten buvęs vienintelis katalikų dvasininkų atstovas.

Nėra jokių žinių, kaip jam ši demonstracija atsiliepė, bet tik neseniai „Liaudies Balsas“ iš Kauno bolševikinio laikraščio perspausdino gana blankų, veik nieko nepasakantį, tuščiomis frazėmis parašytą pranešimą, kad dalyvavęs tame kongrese.

Buvo gandų, kad kan. Stankevičius į Kauną negrįžęs.

Žemės reforma Italijoje

Mūsų laikais demokratinė santvarka iškelia ir socialinių reformų problemas, visų pirma žemės, kaip pagrindinio ekonominio gyvenimo faktoriaus. Italijos pokarinė respublika taigi žemės padalinimą tarp piliečių imasi peržiūrėti ir teisingiau paskirstyti, nes iki šiol čia nebuvo jokių įstatymų, varžančių žemės įsigijimo kiekį. Šimtmečių bėgyje vienų šeimų turėtos žemės ir gabaliukus subyrėjo, kitų, ypač stambios nuosavybės mažai pakitėjo trijų ar penkių šimtų metų laikotarpyje: kunigaikštystės, grafystės valdo šimtus tūkstančių hektarų su miestais, kaimais ir tūkstančiais ūkininkų. Atverskime bent šimto metų Lietuvos istorijos puslapį, pamatysime kiek dešimčių tūkstančių hektarų turėjo Oginskiai, Radvilos ir kiti mūsų didikai ir kokios tada buvo darbininkų sąlygos.

Italijoje iki šiol išlikę viduramžinės grafystės su tradicine šeimos nuosavybe ir titulais.

Materialinės žemės reformos klijūts

Italijos žemės paviršius nevienodas ir nevienoda jos vertė, reikalauja pritaikymo atskirų ūkių. Bendras reformos mastas

nėra galimas — turi būti specialus skirtingo paviršiaus sritims. Pianura lygumoj, ypač Lombardijoje, javų kultūra. Čia ūkininkavimas labai modernus ir žemė visa išnaudota; didelių latifundijų nėra: esamų sutrupinimas po kelis hektarus sugriau-na ūkininkavimą. Gavus kelius hektarus ūkei su šešiais ar dešimtis vaikų — joks problemos išsprendimas.

Kitokia padėtis yra buvusioje Neapolio karalystėje ir Italijos centre. Čia labiausiai konservuotas viduramžiškas feodalizmas. Sąlygos — daugiausia aukštumos (colina) ir kalnai dalinai javams ir ganykloms, žemė vietomis labai derlinga, vietomis uolota vynuogynams, nuogų uolų, krūmokšnių tarp uolų, kalnai tinkami ganykloms, daugely atvejų, kur tik buvo labiau prieinama, pritaikinta viena ar kita kultūra, tačiau didžiosios latifundijos mažiau išnaudotos, skiriant daugiau vietos ganykloms ar alyvų medžiams, kurie šimtmečius žaliuodami nešė vaisius.

Kalnų ganyklos nėra galimos paversti dirbama žeme, nei suskirstyti į mažus sklypus. Vistiek turės bendrai ganyti, nes žiemai reikalinga su bandomis nusileisti kelius šimtus metrų į pakalnę, kai viršų apsnigta. Ant ra, didžiausios nuosavybės, turėdamos didelių vynuogynus ar vaismedžių sodus, turi senas gerų vynu firmas, kurios savo gaminius parengia ne tik vietos rinkai, bet ir eksportui. Padalinimas vaismedžių problemos neišspręs. Turi būti gamyba centralizuota. Komunistai padarytų kolchozų. Didelė dalis didesnių nuosavybių naudoja mašinas, elektros jėgą, turi irigaciją, daro tikrai gražų išpūdį. Juose darbininkai dirba 7 val. Tačiau minėjau, yra didžiosios latifundijos, kurios būtinai prašosi reformos.

Moralinės klijūts

Žemės reforma, paliesdama turtingąsias šeimas, vad. kilminguosius, griaua tradicinį tautos charakterį. Kunigaikščių grafių šeimos tūkstametinės. Jos savo pilys saugo kultūrinį viduramžių palikimą, jie sudaro Italijos istorinę didybę, jų nuopelnai mokslui, menui, tautai ir apskritai kultūrai labai dideli. Atimtas materialinis pagrindas neišvengiamai jas sužlugdys: suirs romantiškos pilys pakeisdamos krašto peizažą, kaip kad Lietuva per reformas pakeitė savo išorinę išvaizdą, žodžiu pakeitė italų tautiškąjį charakterį, kuris šiuo metu ir prie geriausių norų nėra pajėgus persiimti kultūra (kalbant apie kalabrietį ar sicilietį) — nebebet trečioje kartoje — reikia į išmokyti skaityti, pamėgti darbą, įtikinti reikalą praustis — bus sugriautas kultūringasis luomas, kuris šiandien Italiją reprezentuoja ir turi praeityje nuopelnų. Esą, reikia taip pamažu progresuoti, kad būtų išlaikyta lygsvara. Čia neustariama. Vieni sako, kad prieš padarant jį ūkininkui, pirmiau reikia duoti minimalinę kultūrą, o kiti tvirtina, kad reikia pirmiau duoti minimalines ekonomines sąlygas, paskiau reikalauti iš jo kultūros.

Italijos žemės reforma yra labai sunki problema, norint ją teisingai ir ekonomiškai praversti, o svarbiausia, ji neišsprendžia skurdo problemos. Italijai reikia kolonijų ar masinės emigracijos, nes prieauglius labai didelis. Jos natūralus tęstinumas būtų Afrikos kolonijos, kur yra tiek galimybių išsitiems šimtmečiams. Pakeldami afrikietišką klimatą bei turėdami gana išplėstą pramonę, italai galėtų kolonijas civilizuoti, iš ten gaudami duonos ir žaliavų.

Dr. J. Liausa.

Dėl šmeižtų kilimo priežasčių

Š.m. birželio mėn. 7 dienos „Nepr. Liet.“ p. Jonas J. Juškaitis, atsakydamas į panelės R. D. paklausimą, tarp kitako, plačiau bandė aptarti šmeižtų kilimo priežastis lietuvių tremtinių tarpe, su kuriomis nevisiškai norėtusi sutikti.

Autorius pirmą šmeižimų bujimo priežastį nurodo: „... didesnės lietuvių dalies gyvenimas Kanadoje tebesisuka apie savo mažiau ar daugiau izoliuotus tautinius ratelius, kuriuose susitinkama dažnai ir palaikomas glaudus ryšys“. Sunku atspėti, ką tuo autorius norėjo pasakyti, kuriuo atveju tautiniai rateliai yra priežastis šmeižtų? Tik aišku, jog pagal autoriaus samprotavimą, tautiniai rateliai ir glaudus tarp jų palaikymas ryšius yra neigiamas dalykas. Su šiuo teigimu nenorėčiau sutikti dėl dviejų priežasčių.

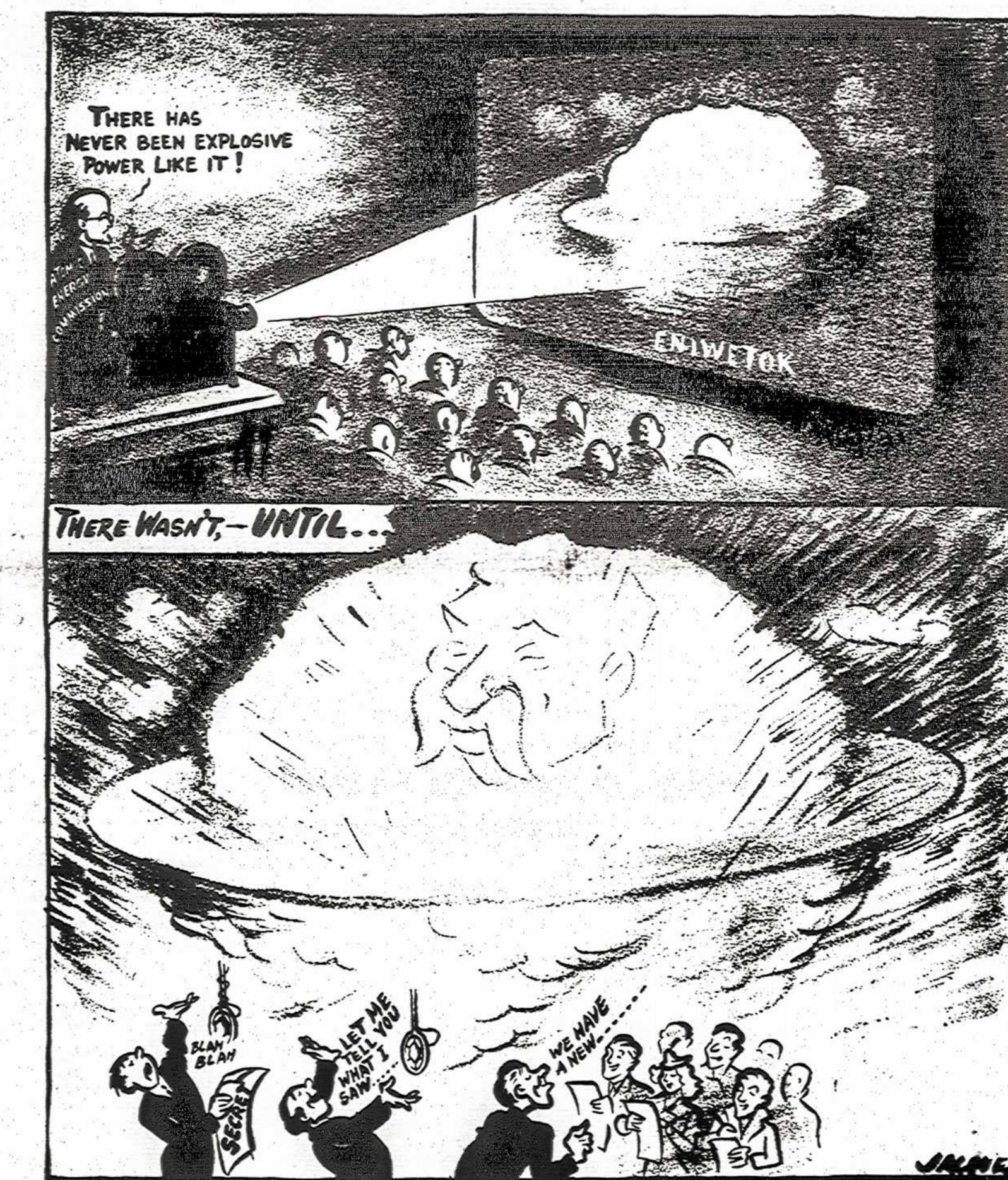
Pirmučiausia, mūsų lietuvių gyvenimas Kanadoje rodo visai ką kita. Čia tautiniai rateliai, atvirkščiai, tebėra, pasakyčiau, dar formavimosi stadijoje. Gi daugelyje vietų lietuvių yra taip išsibarstę, jog nepriklauso jokiai tautinei grupei. Be kitų priežasčių, dėl to kalta yra ir milžiniška Kanados teritorija. Mano teigimą patvirtina ir laikraščių balsai, kur kaip tik tautinių ryšių pasigendama. Būtų dar peranksti kalbėti net apie tautinius ryšius tarp paskirų narių, priklausantių vieni kitiems grupė. Paimkime pavyzdžių kad ir Toronto, Montreal arba Hamilton, kur lietuvių skaičius siekia po kelis tūkstančius. Nekartą laikraščiuose skaitome, kad į susirinkimus tepasirodo vos kelios dešimtys. Ar tai susicementavusių grupių ir paskirų narių ryšių tamprumo pažymys?

Jei tie ryšiai būtų, tai būtų sveikintinas reiškinys ir dėl jų šmeižtams vietos, atrodo, neturėtų būti. Tautinių ryšių mes kaip tik pageidaujame ir tai skaitome teigiamu reiškiniumi. Praktiškai tai tėra įgyvendinama tiktai ten, kur tarp paskirų grupių yra santarka, kuri kaip tik yra priešinga šmeižtams veiksnys.

Nenorėčiau sutikti ir su antro autoriaus išvedžiojimu, bū-

tent su pažiūra, kad nepriklausomos Lietuvos laikų aukšti pareigūnai, kurie čia šiandien pasidarė aplinkybių priversti juoda-darbiais, žiūrėtų su pavydu į tuos, kurie, kaip autorius pažymi, Lietuvoje buvo mažai žinomi, o čia jau vertęsi medicinos daktaro ar kita praktika. Šiuo atveju tenka labai suabejoti, kad paminėtas klasių persiformavimas būtų pasakytai nusikaltimo rūšiai būdingas. Argi mes turėjome tiek šios rūšies įvykių, kad dėl šmeižtų iš pavydo būtų bylos kilusios teismuose ir kad dėl jų skaičiaus galėtume daryti tokią drąsą išvadą? Iš savo pusės aš galiu išvardinti visą eilę buvusių aukštųjų pareigūnų, kurie čia dirba juoda darbą ir kurie nesigaili sunkiai uždirbtų pinigų paremti einančius mokslus, kaip tik tuos, kurie ankščiau buvo nežinomi ir tokiais asmenimis, kurie šiuo keliu atsistojo ant kojų arba jau yra pasidarę profesionalais, pastarieji didžiojoje. Tiesa, asmeniškai samprotavimai galima kaip kam patinka, bet norint savo samprotavimus patiekti viešumai, ypač tokius, kurie rečiau pasigaila tam tikras asmenų grupes, reikia juos atitinkamai paremti įrodymais.

Nagrindėdamas trečią šmeižtų priežastį šaltinį, autorius vėl grįžta prie tautinių grupių. Tačiau šį kartą jas pavadina politiniais vienetais ir visiškai aiškiai nurodo kuriuo atveju šios grupės yra priežastimi šmeižtų. Autorius teigia, jog „... įgaunant lietuvių politiniams ir pasaulėžiūriniais vienetais Kanadoje įreikškesnes formas, silpnesnėji neišlaiko pusiausvyros ir tarp-partinėse rietenose griebiasi priemonių, kurios yra nepateisinamos“. Mano supratimu, autorius šiuo konkrečiu pavyzdžiu maišo du skirtingus dalykus, būtent šmeižtus, pilna žodžio prasme nusikaltimus, su partijų rietenomis, kurios pasireiškia viešosios kritikos forma. Kiekvienoje valstybėje yra vienokios arba kitokios politinės partijos, kurios valstybiniame gyvenime vaidina labai didelį vaidmenį. Partijos valstybiniame gyvenime pasireiškia su skirtinga pasauležiūra,

Skirtingi dviejų sprogimų išpūdziai

taip vadinama programa. Kaip paskiras asmuo yra linkęs reikiama skleisti arba ginti savo pažiūras, taip lygiai ir partijų gyvenime šį savybę yra ryški. Partijų pažiūrų arba programų skirtumai labai dažnai išsiskiria žodžiu bei raštu ginčus, kuriuos autorius pavadina rietenomis. Tai dažniausia pasireiškia viešai kritikos forma, kurios toli gražu negalima identifikuoti su nusikaltimu darbu — šmeižtais. Šmeižtų priežastimi, pagal autoriaus samprotavimą, yra partinių. Prisilaikant šios pažiūros ir įstatymų raidės, persai išvada, jog partijos, kaip šios rūšies nusikaltimų ūgdytojos turėtų būti likviduotos. Gi jų vadus, įskaitant ir garsųjį Anglijos opozicijos vadą Churchill, kuris taip dažnai nepasigaili kartaus žodžio vyriausybei, uždaryti į kalėjimą. Panašiai turėtų būti pasielgta ir su laikraščių redaktorais, kurie talkininkauja ir bendrininkauja tam spausdintu žodžiui.

Tikrumoje matome ką kita. Valstybė nei partijų (turiu galvą apie demokratijoje) nei anų asmenų neliečia. Priešingai, opozicijų vada, kaip pav. Kanadoje, Anglijoje ir kitur, gauna iš tos pačios valdžios gana aukštą atlyginimą. Neteko girdėti, kad ir mūsų lietuvių tremtyje tarpo dėl šmeižtų, kurie būtų kilę pa-

sėkoje partijų rieteny, kas nors būtų atsidūręs kaltinamųjų suole. O tai yra dėl to, kad šiuo atžvilgiu dėl šmeižtų kilimo priežastį nėra visiškai taip, kaip autorius samprotauja.

Sutinku su autoriaus pažiūra, jog visokio plauko davatkos, kaip autorius jas pavadino, užsiima plepėjimais ir kurių veiklą rimtesnio dėmesio nebuvo kreipiama. Tačiau nepilnai sutinku su teigimu, kad jos savo plepėjimu norėtų, tikra to žodžio prasme, kam pakenkti. Reikia atsiminti, kad daugelis dažnai plepa ne iš piršto išlaužę. Mūsų teismų praktikoje nepriklausomybės laikais, tojų bylų skaičius palyginti buvo nemažas ir įdomiausias, kad didelė dalis tariamų nusikaltimų likdavo išiešinti, nes teismas konstatuodavo tiesą apkaltojo pusėje. Reikia vis dėlto pripažinti, kad mūsų moterėlės, ypač senesnio amžiaus, yra mūsų pasielgimų, pasakytų, tam tikru barometru. Tokios seka su skrupulu, ypač mūsų tremties slidžioje vieškelioje, kiekvieną mūsų neapgalvotą žingsnį. Gi šios jausdamos savo moralinę pareigą kartais nepagali net tokį paklydėlį reikiamai apiburti ir išdrožti visą tiesą į akis. O tas, suprantama, ne visiems tepatinka.

Labai būdinga, kad autorius

šmeižtų priežastis imatė daugiau politinėse bei tautinėse grupėse, bet beveik visiškai nepalietė daug charakteringesnių tam galimybių, kaip pav.: asmeninių bendravimo sąlygų, šeimų, psichinio asmenų stovio, simuliacijos ir kt.

Baigdamas noriu pažymėti, jog šį savo straipsnį einausi rašyti vien tik tam, kad išsiaiškinti šmeižtų priežastis mūsų tremtinių tarpe. Teisminės medžiagos, kurios pavaizduotų mūsų tremties gyvenimą pagal nusikaltimus, nepasisekė gauti. Būčiau dėkingas p. Juškaitiui, jei šis tokią medžiagą, jei turima, gal galėtų pateikti visuomenei ir tuo pačiu paremti savo ankstesnius samprotavimus.

Adv. Jer. Valaitis.

Kanada trūksta gydytojų

Ne taip tų gydytojų trūksta, kaip jie nenori eiti į kariuomenę, net vos baigusieji mokslą. Šiuo metu kariuomenei trūksta apie 100 gydytojų ir niekas neišveda. Kadangi D. Britanijoje kiekvienas baigęs mokslą gydytojas privalo 2 m. karinės tarnybos, tai Kanada šaukiasi jų — kad jie tą prievolę atliktų Kanados armijoje. Priima taip pat airius.

Keista, kai viešai svarstoma, kaip kariuomenę aprūpinti gy-

„Klasiškai svetimas“ elementas naikinamas

Kaip žinoma Sovietų Sąjungoje bei aneksuotose kraštuose „klasiškai svetimas“, režimui įtartinas elementas be jokių skrupulų yra ištremiamas į Sovietų Sąjungos tolimąsias mažai teapgyventas sritis. Kaip pastaroju metu yra gauta žinių, Sovietų satelitų kraštuose — Lenkijoje, Vengrijoje, Rumunijoje, Čekoslovakijoje ir Bulgarijoje — visi gyventojai yra suskirstyti į 5 grupes, kurių paskutinioji yra pavadinta „klasiškai svetima“. Satelitų komunistinės vyriausybės vis dėlto pasiekė tiek, kad jų šioji klasė negabėnama į Sibirą bei kitas Azijos sritis, bet tik pa-

šalinama iš didesniųjų miestų ir kaimus bei mažus miestelius. Visose anose 5 valstybėse į „klasiškai svetimą“ grupę patekę žmonės šiuo metu yra ištremiami iš miestų į paskirtų sričių kaimus. Ten jie atsiduria baisiose skurdo sąlygose ir be jokios pagalbos. Katalikiškuose kraštuose jiems dar šiek tiek padeda bažnyčia, bet ir ta jau mažai begali. Lenkijos kardinolas Adomas Sapiega, Krokuvos arkivyskupas, net iš ligonio patalo neseniai paskelbė ganytojiškąjį laišką kaimų dvasiškajai, ragindamas kiek galima, gelbėti šiuos nelaiminguosius, suorganizuoti jiems paramą.

Europoje padėtis tempiasi

(Atkelta iš 2 psl.)

Atkelta iš 2 psl.)

Ludwigsburge iš kokio 1000 sulaikytųjų ar atmetusių buvo praleisti apie 25%, o kitur praleistųjų skaičius dar mažesnis.

Miunchene iš kokio 700 tepraleista vos apie 30, kiti visiškai atmetti. Pasirodo, komisijos būta labai griežtos, bet kitas klausimas, ar teisingos. Tuo būdu, nors DP įstatymas gal ir bus dar prailgintas, tačiau šios rūšies žmonėms perspektyvų kur nors išvykti belieka labai maža. Juokaudami veik pro ašaras daugelis jų kalba, kad ar tik ne geriausia būtų visus tokius, kad kad nacių laikais, „pasiųsti... muiliui dirbti“. Tada nebūtų vargo nei jiems, nei kitiems... Ka-

dangi veik visi atmettieji išmeta į vokiečių ūkį, tai emigraciniuose centruose vyko labai gaudžių scenų. Yra nemaža atsitikimų, kai išvyksta tėvai ar vaikai, o Vokietijoje turi pasilikti žmonos, sužadėtiniai, tėvai, vaikai etc.

Kaikiurių tėvai net pasiryžę grįžti į Vokietiją atgal iš Amerikos ir nepalikti jų vienus nežinomam likimui.

Iš turinčių likti Vokietijoje, PLB Vokietijos Krašto Valdybos paskelbtais duomenimis,

99% neturės darbo ar negalės jo gauti,

vadinasi, — turės gyventi iš kitų malonės ar išmaldos... Iš tikro, kodėl jų negalima paskirstyti tarp visų kraštų proporcingai pagal ten įsikūrusių sveikųjų skaičių? Ir kaip jaustųsi tie patys „skirstytojai“ ar „atmetėjai“, patekę į šių nelaimingųjų skaičių, kurių čia, Vokietijoje, žymus daugumas laikomas darbingais ir gali t.y. įstengia, dirbti lengvesnius darbus, bet laikomi nedarbingais ar bent nepageidautiniais, kaip emigrantai, Kanadai, JAV, Australijai etc., kur jų ne vienas turi brolių, seserų, tėvus, vaikus etc. Ar toks jų praktiškas „pasiūlymas muiliui“, nors žodžiais to ir neišreiškiant, jų ir taip sunkios buities dar daugiau neįskaudina? Kur dingsta tų visų paragrafų gaudytojų žmoniškumas ir krikščioniška artimo meilė, kuria jie taip dažnai mėgsta girti

IŠ PAVERTGOS TĖVYNĖS

Veda ALMUS

Reikšmingas Vilniaus milicijos valdybos pranešimas

"LTSR VSM, Vilniaus srities Valdybos Milicijos Valdybos Viršininkas, Milicijos III rango komisaras Šostackis 3 d. prieš gegužės 1 d. parada paskelbė šitoki pranešimą: "Ryšių su Tarybinės Armijos Vilniaus Iglų paradi ir Vilniaus darbo žmonių demonstracija pėsiųjų ir transporto judėjimas aplinkiniuose rajonuose bus sustabdytas nuo 8.15 val. Perėiti ir pravažiuoti per šį rajoną bus leidžiama tik pagal specialius leidimus". prisiemant, atėmiant, prieš VSM prokurorą Rodeką, šitoks pranešimas suprantamas, nors ir pirmosios okupacijos metu būdavo panašiai.

Kuršių marių žuvininkystė

Taip jau dasigvenom LTSR, jog tarybinė spauda paskelbė, kad "žuvis yra svarbiausias maisto produktas, taipgi svarbi žalia va eilei pramonės šakų". LTSR Mokslų Akademijos Biologijos Instituto bendradarbiai J. Maniukas ir R. Krotas balandžio mėn. paskelbė straipsnį, kurio ištraukas pasilgusiems iš Lietuvos žinių skaitytojams paduodame: "Pagrindinė Lietuvos žvejyba vyksta Baltijos jūroje ir Kuršių marse, kas duoda apie 85% žuvis". 1949-50 m. buvo suorganizuota ekspedicija Kuršių marioms tyrinėti. Rasta 37 rūšys žuvų, iš kurių 20 vertingos. Duomenys nebuvo patenkinti, nes rasti žuvų ūkio menkėjimo reiškiniai. Kuršių marse padaugėję menkaverčiai ir sunkiai augančių žuvų: pūgžių, plakių, ešerių, kuojų. Ekspedicija randa, jog kaltė tenka apskrities kolūkiams, kurie nesirūpinę prižiūrėti buvusios melioracijos sistemą... Kuršių marių svarbiausia žuvis tebėra dvirūšė stintė. Jų buvo pagauta apie 19,7%. Jų siemet ypač daug pastebėta Jūdos rajone, tad laukiama gero laimikio. Ekspedicija randa, jog Kuršių mariose po daug prisiveisė lydekų ir starių. Apie 20% sugautųjų žuvų būvę unguriais, atplaukij iš Atlanto vandenyno. Straipsnio autoriai siūlė šiu žuvejybą suintensyvinėti, nes jos, girdi "vėl sau išplauks į Atlantą per Baltijos jūrą". Siūlo ma ten apgyvendinti erškėtus, kurie rastų sau tinkamo maisto. Baigdami bendradarbiai atkreipia dėmesį į žuvininkystės pramonės specialistų parengimą.

"Kauno Medicinos Institutas ir jo uždaviniai

Šitokio pavadinimo straipsnis tilpo Tarybų Lietuvos spaudoje, parašytas dabartinio instituto vedėjo Prof. dr. J. Kupčinsko. Kaip žinoma, sovietai jau pirmuoju bolševikiškiečių norejo pritaikomojo mokslo fakultetus atskirti nuo Kauno Universiteto. Ko jie nesėjo tada, padarė dabar. Kaune šiuo metu veikia Medicinos ir Politechnikos Institutai, kaip dvi atskiras aukštosios mokyklos. Medicinos Institutas, Gedimino 38, skelbiasi nuomojanti sales įvairiems susirinkimams.

• Vilniaus Bibliotekinis Technikum, Zemaičių gatvė 8, jau registruoja studentus sekantiems mokslo metams. Įstojant laikomi egzaminai iš TSRS konstitucijos, rusų kalbos, matematikos.

Tarybinės Lietuvos vyriausybė ir A. Taryba

(Atkelta iš 2 psl.)

tarybinę vyriausybę dėl ligoninės statybos uždelsimo: "1940 metais buvo pradėta naujos ligoninės statyba, bet ją sutrukdė okupacija. Ir dabar šis darbas betrukdomas, nes nesą techninio projekto... Mūsų rajonui priklauso Palanga. Vasarą čia suvažiuoja ligoninių iš visos Tarybų Sąjungos. Reikia geriau suvartoti kurortą. Juoni nieks reikiamai nesirūpina... Štai jau kelintį metą kalbama, jog Kretingoje reikia pastatyti keleivinį stotį. Ji būtina reikalinga. Lietuvos geležinkelių viršininkas drg. Kozuchovskis turi šį klausimą išspręsti".

Marijamp. dep. K. Andrijaitis savo pranešime sako: "Šiais metais žymiai išaugo cukrinių runkelių, bulvių paruošimas ir jų iš-

Sveikatos apsaugos, kad "galėtų plačiau aptarnauti darbo žmones". Prof. Kupčinskas, kuris savo kolegų profesorių tarpe neturėjo didelio autoriteto, aiškina, jog nuo naujų metų bus įsteigta mokslinė biblioteka, "kurios anksčiau nebuvo". Asmeniškas sąskaitas jis, atrodo, bando suvesti su dėst. Misičium ir doc. Tumu, "kurie nepakankamai kelia savo kvalifikaciją". Prof. Girdzijauskio katedra neparengusi nei vieno naujo gydytojo per šis metus... šie trūkumai turi būti pašalinti. Studentų politinis lygis, anot prof. Kupčinsko, nesą reikiame aukštyje. "Pasitaiko studentų tebetikinčių religiniais prietaisais". Instituto tikslas būsiąs "žengti pirmyn su pažangiausiu pasaulyje tarybinu medicinos mokslu, aukštame lygyje perteikiant naujai priaugusiai medicinos darbuotojų kartai marksizmo-leninizmo mokslo žinias".

Apsaugok Viešpatie nuo marksistų chirurgų ar akušerių!

Is visur apie viską

• Vilniuje, Olandų 12, veikia Žemės ūkio mechanizacijos mokykla, kuri per 5 mėnesius parengia mechanikus — kombainininkus kolūkiams. "Pasas ir karo bilietas pateikiami asmeniškai".

• Keisto pavadinimo "Salų Zoovettechnikumas", Šiaulių srityje, Rokiškio rajone, Panemunio gel. stoties apygardoje. Pirminiai baigę vidurinę mokyklą, galį pateikti karinį bilietą ir vietos tarybinių organų charakteristiką.

• LTSR vidaus reikalų ministerija paskelbė priešgaisrinės taisyklės. Pagrindinės — kad visose įstaigose būtų įvestas priešgaisrinis budėjimas per visą parą, ne tik žmonių, bet ir arklių. Kaimų gyventojai suskirstomi į dešimtkiemius, o šiuose turi būti dėti specialiai paskirtas žmogus. Gaisrinės sienoje išskabinama lentelė, kurioje nupiešiamas privirtintas priešgaisrinis inventorių. Tiek beraščių privažiavimai.

• Vėpių mechanizacijos mokykloje parengiami traktorininkai. Jakiškio — linų rovimio mašinistai, linų, runkelių kombainininkai ir traktorininkai. Viešvilės mechanizacijos mokykloje — traktorininkai. Apmokymas trunka nuo 1 iki 4 mėnesių. Vėpiai pagal naują administracinę paskirstymą yra Vilniaus srityje, Ukmergės rajone. Jakiškis — Šiaulių srities, Joniškio rajone, Viešvilė — Kauno srities, Jurbarko rajone.

• Švietimo ministerijos mokslo priemonių parduotuvė Vilniuje, Pionierių gt., skelbiasi pardavinėjanti normaliausias mokinių reikmenis: liniuotes, lentas, kotelius. Kodėl skelbiasi, išduoda paskutinė skelbimo eilutė: Greit numatoma gauti mokytinių teleskopų ir kt. Iki šioliai mokiniai, matyt, negali laisvai gauti nusipirkti jiems reikalingų priemonių.

• LTSR konservatorija Vilniuje, Gedimino 38, skelbiasi nuomojanti sales įvairiems susirinkimams.

• Vilniaus Bibliotekinis Technikum, Zemaičių gatvė 8, jau registruoja studentus sekantiems mokslo metams. Įstojant laikomi egzaminai iš TSRS konstitucijos, rusų kalbos, matematikos.

Tarybinės Lietuvos vyriausybė ir A. Taryba

vežimas arklių transportu. Tuo tarpu daugelis vietinės reikšmės kelių yra nepatenkinami. Sritių vykdomieji komitetai ir jų kelių skyriai turi skirti didelį dėmesį keliams ir jų remontui pagerinti".

Pakruojaus deputatė Vitkienė nurodo, jog pavyzdinis "Gegužės Pirmosios" kolūkis "su brangiosios tarybinės vyriausybės pagalba", šiuo metu jau turi 279 galvių, 270 kiaušinių, 170 avių ir 500 paukščių.

Vilniaus deputatas Pr. Oleka prisipažino, kad Vilniaus srities tik 85% valstiečių įsijungę į kolūkius, kai tuo tarpu kitose apskrityse 95%. Perleis metais Vilniui buvo paskirti 7 mil. rublių remontams butų ir viešųjų pastatų.

SUDBURY, Ont.

Šeštadienio mokykla

Sudburio Lietuvių Parapijinė Šeštadienio Mokykla birželio 23 d. baigė pirmuosius savo mokslo metus.

Buvo pradėta su 14 mokinių. Vėliau mokinių skaičius pašoko iki 24, bet dauguma senųjų lietuvių, vienas po kito, savo vaikų toliau nebeleido. Liko vien tremtinių vaikai, o iš senųjų tik P. Marozaitė.

Sekmadienį, birželio 24 d., po pamaldų, Kristaus Karaliaus parapijos salėje buvo įteikti visiems mokiniams pažymėjimai ir kuklios dovanėlės. A. Jasiūnas, mokyklos tėvų komiteto pirmininkas, davė visuomenei Tėvų Komiteto piniginę apyskaitą, iš kurios paaiškėjo, kad mokyklai gauta aukų \$25 iš Liet. Katalikų Moterų D-jos Sudburio sk., \$20 iš Sudburio LT Bendruomenės. Mokinių tėvai buvo apsidėję mokesčiu po \$1.50 mėnesiui nuo šeimos. Iš jų buvo surinkta \$92.50. Visos kitos įplaukos buvo gautos iš mokyklos parengimų. Išleistų patalpų nuomai \$160, dviejų mokytojų honorarui \$150 ir dar šiek tiek kitiems su mokykla susijusiems reikalams.

Reikia pastebėti, kad dauguma tėvų, įvertindami lietuviškosios mokyklos svarbą lietuvių išlaikymui ir jos ugdymui, pavyzdinčiai mokėjo pačių susirinkime nustatytą mokesį, tačiau atsirado vienas kitas ir apsiėdęs. Dažnai svaigalams ir kitoms pramogoms išleidžiama dešimtimis dolerių, o mokyklai arba kitiems kultūriniais bei labdaros reikalams pašykštima ir tų kelių dolerių.

Jei mūsų mokykla galėjo įsikurti ir ekonomiškai pajėgė išlaikyti, tai reikia tarti tikrai nuosirdų padėkos žodį susipratusiai

Sudburio lietuviškajai visuomenei, kuri mokyklos parengimus ir visą mokyklos reikimą vispusiškai ir nuosirdžiai rėmė, bet ypatinga padėka ir pagarba tenka energingam mokyklos Tėvų Komitetui su sumaniuoju jo pirmininku p. Augustinu Jasiūnu.

Tikimės, kad ateinančiais mokslo metais mokykla dar patobulės, padaugės mokinių skaičius ir išugdys tikrai susipratusių lietuvių.

Po pažymėjimų ir dovanėlių išdalavimo mokiniai drauge su mokytojais ir Tėvų Komiteto nariais nusifotografavo.

Išvežtųjų minėjimas

Birželio 24 d. buvo už išvežtųjų pamaldas. Tai proga pritaikyta pamokslą pasakė lietuvių kolonijos kapelionas.

Aukos Vaškių šeimai

Aukų rinkimas nelaimės ištiktai Vaškių šeimai, gyvenančiai Neustadt, Holst. DP Camp, kurios du nariai — tėvas ir dukterė — serga džioma, labai gerai pasisekė. Vienas maisto ir vienas drabužių pakietėlis jau pasiųsti, o kiti dar ruošiami. Dėkui Sudburio lietuviškajai visuomenei, o ypač p. A. Lukošienai, kuri nepamirgėjo aplankyti beveik visus Sudburio lietuvius.

— Daveikiai susilaukė sūnaus. Krikštynas įvyko liepos 1 d.

— Neperseniausiai pas Juozaičius ir Remeikius buvo atvykę giminės iš JAV, p. Aušrų šeima. Aušra gimė Lietuvoje, jo žmona — Čikagoje, bet lietuviškai ne tik kalba, bet ir dainuoja. Barbara ir Robertas taip pat, patynginti, gerai lietuviškai kalba. Pasiseviavę keletą dienų jie grįžo į Michiganą.

Sudburis.

HAMILTON, Ont.

Gegužinė Tautos Fondai

Liepos 15 d. TF Kanadoje Hamiltono Atstovybė rengia didelę gegužinę. Jos metu bus šaudymo rungtynės mažojo kalibro šautuvais. Be to, veiks bufetų su įvairiais gerimais ir užkandžiais. Ten pat bus laimėjimų traukimas, kurio metu paaiškės trys piniginės loterijos laimėtojai. Šeštadienines mokyklos vaikams, išplatintiems daugiausiai bilietų, bus įteiktos dovanėlės — po knygą "Sparnuoti lietuviai — Darius ir Girėnas".

Gegužinė vyks gražioje pakalnėje, prie upės, 15 mylių nuo Hamiltono, ten kur praėjusiais metais būdavo parapijos gegužinės. Vykstama į gegužinę tuoj po pamaldų autobusais. Paskutinis autobusas nuo lietuvių bažnyčios išvyks 15 val.

Važiuojantiems savo priemonėmis — šis maršrutas:

Pradedant York ir Dundurn g-vių sankryžą, — važiuoti Toronto kryptimi 6 keliu. Už 4 mylių pasukti į dešinę — į 5 kelią, o vienuoliktą mylių nuo minėtos kryžkelės sukti į kairę "Boy Scouts Camp" rodykle pažymėtą vieškelį. Juo pavažiavus 4 mylias (prie kelio šakojimosi sukti į dešinę), pasiekiamą gegužinės vieta.

Kviečiame Hamiltono ir apylinkės lietuvius skaitlingai dalyvauti. Ta proga laukiame svečių iš Toronto, o taip pat ir iš JAV.

TF Hamiltono Atst.

— Birželio 23 d. parapijos bažnyčios priangy įtaisyta pirmoji aukų dėžutė TF. Ją puošia didelis, puikus dail. Stepa Dramanto pieštas paveikslas, vaizduojąs besikeliančią iš vergijos Lietuvą. Labai artimi ir mieli lietuvių širdžiai trys skirtingo stiliaus smūtkeliai ir už jų fone skriejanti Vytis.

Prie dėžutės įtaisymo savo darbu prisidėjo p. Inkratas Juozas ir Jakovickas Vacys.

Pirmieji savo aukomis dėžutę atidarė kun. Dr. J. Tadarauškas, Inkratas Juozas, Jakovickas Vacys, Laičaitytė Mina, Bakšys St. ir svečiai iš Čikagos — Čepėnas Algirdas.

Tikime, kad lietuviai nebus šiam reikalui skeptiški — ir eidami pro šalį įmes vieną kitą variklį!

Sk. St.

Šeimų piknikas

Šį sekmadienį, liepos 8 d., Hamiltono LKM D-ją pp. Bugaiškių ūkyje ruošia iki šiol Kanadoje dar negirdėtą nei regėtą po-

būvį — šeimų pikniką su įvairiomis pramogomis vaikams. Rengėjų tikslas — ne pelnas, bet noras suburti lietuviškas šeimas vieni dienai gražiam lietuviškam pasilinksimui ir ypatingai duoti progą mažosioms-mažiesiems lietuviams susipažinti su savųjų tarpe pažaisiti, kam jie kituose piknikuose neturi progos. Numatoma įvairūs rateliai, žaidimai, lenktynės su prizais ir daug kita.

Ivyks bendri pietūs. bus galima gauti šviežio pieno ir gaivinančių gerimų.

Į gegužinę bus vykstama autobusais nuo liet. bažnyčios. Pirmas autobusas išeis 10.30 val. ir du tuojaus po sumos.

Reikia tikėtis, kad į šį pikniką visos lietuviškos šeimos iš Hamiltono ir apylinkių skaitlingai susirinks ir visi, dideli ir maži, atsisveičinę lietuviška dvasia, ilgai minės šį kultūringą pobūvį.

Naujas Lauko Teatras

Hamiltono

Šių metų pradžioje pradėtas statyti lauko teatras, Clappison Drive-in-Theatre, jau užbaigtas ir birželio mėn. 21 d. įvyko atidarymas.

Teatro savininkai lietuviai pp. Konstancija ir Jonas Didžiokai-Dydzak.

Kam teko dirbti aukso kasyklose Val d'Or, Que., apylinkėje, kiekvienas naujai atvykęs lietuvis pp. Didžiokų šeimoje buvo nuosirdus svečias.

Nors ir labai užsiėmė savo biznyje, bet bendruomenei, bei pavieniam asmeniui savo patarimais ar pagalba visada rodė didelį lietuvišką nuosirdumą.

Linkėtina pp. Didžiokams naujame biznyje gero pasisekimo ir tenka manyti, kad Hamiltono ir apylinkės mętarizuoti lietuviai — lengvų mašinų savininkai, aplynkys ir praleis jaukiai laiką pp. Didžiokų lauko teatre.

Teatras randasi važiuojant iš Hamiltono 6 keliu link Guelph 4-toje mylioje po dešinę.

Teatras veikia kas dieną nuo 9 val. vak., išskyrus sekmadienius.

Vyt. Dargis.

ADELĖ ANTANYNAITĖ ir JURGĖ ALIS-ALISAUSKĖ, sukūrusios lietuvišką šeimos židinį, sveikiname, linkime daug laimės ir gražaus vedybinio gyvenimo

Petras ir Petrė Polgrimai ir Juozas Džys.

Iš lietuviškojo pasaulio

JA VALSTYBES

Laisvosios Europos Komiteto radio, kaip pareiškė LAIC atstovams komiteto vicepir. Dolbeare, rugsėjo mėn. žada pradėti ir lietuviškas translācijas.

Juozas Kazickas Yale universitete gavo ekonom. mokslų daktaro titulą ir dirbs Jėzuitų Georgetown universitete Vašingtone bei kr. apsaugos min. Rytų Europos ekonom. tyrimų skyriuje.

Am. 1. tautininkų sąjunga projektuoja sukurti naują spaudos bendrovę, kuri parūpintų tautininkiškos spaudos. Esąs projektas net dienraštį kurti.

Lietuvaitė Ann Neville, kilusi iš Bukos apskr., Pen., iš 2.323 kandidatų laimėjo sekretorės vietą 15 milijonierių kelionei po pasaulį su "Fielding Caravan". Laimėtojai 26 m., ji baigusi lietuviškąją Villa Joseph Maria akad. Newton, Pen., kalbanti prancūziškai, ispaniškai, lietuviškai ir angliškai, kaip sekretorė jau apkeliausi Europą. Milijonieriai aplankysią visas įdomiausias pasaulio vietas, jų tarpe Laplandiją šiaurėje ir Sacharą. Sekretorė teksią apmokėti \$200.000 kelionės išlaidų.

Belgijos lietuviai vykdo Belgijoje mirusių lietuvių kapų surašymą su visomis žiniomis apie mirusius.

Belgijos Jėzuitų savaitraštis "De Lienne" puola Unesco, kviesdamas pasaulį arčiau stebėti šią organizaciją. Nuo pat pradžios ši organizacija buvusi komunistų įtakoje, dabar gi pasireiškusi joje stipri ateistinė įtaka.

Zwartberge balandžio 22 d. įvyko Zwartbergo, Waterschei ir Winterslago lietuvių susirinkimas. Ligi šiol buvusiam tų apylinkių pirmininkui R. Trampai išvykstant Kanadon, susirinkimas išrinko kiekvienai apylinkėi po seniūną ir jo pavaduotoją, einantį spaudos platintojo pareigas. Zwartberge išrinkti: C. Choromanskis ir Aglinskas Pr. Waterschei — A. Mikalauškas ir Br. Paškevičius. Winterslago — P. Strička ir T. Margaitienė.

Belgijoje vykdomas lietuvių surašymas kartotekai.

Balandžio gale iš Belgijos Argentino išvyko Suktus St. iš Waterschei, iš Liezo J. Vaina Kanadon, iš Forschie — Zavistas ir iš La Louviere — Žiuraskas.

Austrijoje išėjo du laikraščiai: Australijos Lietuvis, nuo š. m. pradžios spausdinamas nuosavoje spaustuviėje, redag. J. Glušausko ir Mūsų Pastogė, prie kurios prisijungė ir rotatoriumi spausdintas, AL Katalikų Draugijos leistas mėnesinis žurnalas "Užuovėja". Red. J. Veteikis, atsk. red. A. Baužė.

Elena Kepalaitė, išraiškos šokio šokėja, su pasisekimu koncertuoja Australijos lietuvių ir australų scenose.

Tautinių šokių grupė Sydneyje vadovauja A. Ustjanauškie. Grupė dalyvavo ir Canberra Commonwealth 51 metinėje šventėje įvairių tautybių pasirodyme, surošusioje imigracijos departamento.

ANTANAS VAIČIULAITIS

Kur bakužė samanota

(Pabaiga)

Ji nutilo ir atydydžiai klausėsi. Namuose buvo taip ramu, kad girdėjai, kaip sienoje graužiasi kirvapa, sausai tiksėdama.

— Klausyk, Kaziuk...
— Aha, senele...
— Ar tu nieko negirdi?...
— Ne, senele!
— Nagi, sūneli, emės dar pasiklausyk.
Berniukas net kvapą užkando. Buvo tylu ir ramu, ir iš tos tylos rodėsi, kad medžiai lauke, balandžiai ant aukšto ir tie patręšę sienojai miegti giliame vasaros naktų sapne. Tik garsys ant klouno sutaršeno snapu, matyt, apsisapnavęs.

— Nieko negirdžiu, — nedrąsiai atsiliepė vaikas.
— O ant lubų ar nieko... Argi ten nebraška?
— Senele, man neramu, kad taip šneki.
Ji numojo ranka, jo nepaisydama, ir pasakojo:
— Ak, jau aš atgyvenau savo dieneles ir eisiu pasilsėti pas gerąjį tėvelį, savo žilos galvelės priglauti. Žiemą vasarėlę gulėsiu, šėnėmis smiltelėmis apdumta. Bet ko man besiskusti: vaikus gražiai išauginau, anūkių susilaukiau... Tik kad toji Marytė verkė... Gaila, labai man jos gaila, bet ką aš, vargšė, padarysiu... Kai auktasis tėvelis šaukia...

Rydams ašaras, bemaž rėkte suriko berniukas:
— Senele, ką gi šneki!
Jinai sunkiai pakėlė ranką, paglostė Kazelio galvą ir tarė:
— Seniai jau aš tau norėjau pasakyti ir vis nedrįsau... Maniau sau, kad tu išrai mane kvailę esant, niekus plepant. Bet vis tiek aš tau norėjau pasakyti, kad tu atmintum seneles žodžius: būk geras, sūneli, ir žinok, kad gero darbo niekada nesigailėsi.

Vilža pakilo ant pirmūninių kojų ir pastatė ausis.
Griose dar aidėjo bernų daina, bet taip toli, kad vos begirdėjai. Mochutė, lyg skubėdama, kad spėtų užbaigti, pasakojo:
— Gimiau čia, augau čia ir savo motinėle nuplakta čia regėjau... Tiek jau metų! Kai tave susitiksiu, kojas rankas išbučiuosiu, apsikabinusios kaip dvi balandėlės burkuosiva...

Lituanistikos Institutas kuriamas

(Organizacinės komisijos informacijos)

Tautos gyvybei išlaikyti ir jos gėiztencijai pagrįsti svarbus ne tik jos gyventojų skaičius, jų ekonominiai turtai, bet didėle laimi ir jos kultūra. Tokiam išlaikymui vyksta mažoms tautoms kultūrinės vertybės, kultūrinis lygis dažnai turi didžiausią reikšmę.

Bet ir pačioje tautos kultūros rėyboje ypatingai svarbus būlingosios, individualinės tautos kultūros puoselėjimas, o šio srityje, šios kultūros vertybių bei luomenų tyrinėjimas. Šalia savo tautos kultūros lygio kėlimo, turėdama tautą įneša savo dalį ir bendrąjį žmonijos kultūros lojyną.

Šiam tikslui reikalinga tam ikra specialinė mokslinė institucija būdingai tautos kultūrai irti bei jos problemoms nagrinėti. Tokia iš rimtai savarankiškam mokslo darbui pasiruošusių mokslininkų specialistų sudaryta institucija bent kultūrinio darbo srityje pastato tautą lygionis u kitomis senų kultūrinių tradicijų tautomis ir tuo būdu įgaliata tautą įsigyti atitinkamą respektą tarptautinėje plotmėje bei atitinkamą svorį tautų paangijoje ir jų varžytynėse.

Šiokios institucijos reikšmė iuo metu mums dar padidėja. Laisvajame Vakarų pasaulyje atsidūrusiems lietuviams tenka areiga tėti ir išsaugoti objektyaus lituanistikos mokslo tradicijas, kurios turi didelę savo eikšmę ir mūsų tautos likiminę e kovoje.

Tokios mokslinės institucijos teigimo mintys Vakaruose, specialiai Jungtinėse Amerikos Valisybėse jau nuo seniau brenodo ieno kito mokslo mokslinko ir visuomenininko galvoje.

Visa tai turėdama prieš akis, Lietuvių Profesorių Draugijos Amerikoje Valdyba pasiūlė meiniam narių suvažiavimui, įvyusiam 1951 m. vasario 17 d. Ciero, Illinois, steigti Lituanistikos Institutą Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Suvažiavimas, klausimą įsiskutavęs, visais balsais tam pasiūlymui pritarė ir LPDA Valdybai pavedė tokį institutą neatidėliojant įkurti.

Po to netrukus Valdyba iš savo darbo paskyrė komisiją: Dr. P. Joniką, Dr. D. Krivicką, Dr. V. Viliamą, Lituanistikos Institutui organizuoti. Komisijos svarbiausias uždavinys — paruošti instituto statutą ir apsvartinti būdus instituto lėšoms elkti, kurios, be abejo, yra viena iš svarbiausių instituto gyvavimo sąlygų.

Kardinolas Fr. Spellman rašytojas

Naujorko kardinolas Francis Spellman, vienas stambiausių katalikiškojo pasaulio asmenybių, yra ir rašytojas novelistas. Neseniai išėjo jo novelė "Rastinukas", kuriai mintį jam davęs lankymasis vienuolių seselių laikomoje prieglaudoje. "Literary Guild" klubas ją parinko savo nariams birželio mėnesiui.

Grafikas V. K. Jonynas vokiečių švietimo ministerijos pakviestas Mainzo meno akademijos grafikos klasės profesorium ir pradėjo dėstyti medžio raizmą ir litografiją. Kartu dailininkas dirba ir prie Prancūzų Augštosios Komisijos, meno reikalų patarėju. "Tremtis"

Literatūros premijos Kanadoje

Germaine Gouvremont iš Montrealio romanais apie prancūzų Kanadą "The Outlander", gavo "The Governor General's Literary Award for Fiction in Canada" premiją, o pjesė kito Quebeco provincijos gyventojų, Joseph Schull iš St. Eustace sur Lac, buvo apdovanojama \$1000 premija "London Little Theatre", kaip geriausia originalinė kanadiška pjesė. Konkurse dalyvavo 72 autoriai iš 8 Kanados provincijų.

Ponios Gouvremontienės romanais buvo anksčiau premijuotas Quebeco ir Prancūzijos vyriausybė. Jos knyga yra dabar išversta į švedų, norvegų, danų ir olandų kalbas. Majorie Wilkins - Campbell, Toronto, "The Saskatchewan", romanais apie vakarų lygumų didžiausią upę laimėjo "the Creative Non-Fiction Award" premiją. Ponia Campbell, gerai žinoma žurnalo bendradarbė ir lektorė, yra Toronto universiteto profesorius žmona užaugusi netoli Qu'Appelle, Saskatchewan. W. L. Morton iš Winnipeg "The Progressive Party" laimėjo "the Academic Non-Fiction" premiją, o "The Great Adventure" parašytas Donald ir Dickie, Edmontono ir Vauclou, pripažinta žymiausia iš vaikų knygų. Pirmąją poezijos knygą pripažinta "Of Time and the Lover", poemų rinkinys Dr. J. W. Wat-

son, Otava, kuris rašo slapyvardžiu James Wreford. Eric Nicol, iš Vancouverio, dabar gyvenantis Anglijoje, buvo apdovanotas "the Leacock Medal for Humor" už jo knygą "The Roving I".

Dominijos dramos premijos

"The Bessborough Trophy" premija, duodama kasmet geriausia pasirodymui Dominijos Dramos Festivalyje, buvo laimėta šiais metais prancūziškos "Les Compagnons de Saint Laurent" iš Montrealio, už pastatymą Londone, Ont. "Les Gueux aux Paradis", režis. Reverend Emile Le-gault.

Toronto aktorius, John Colicos laimėjo "geriausio aktoriaus" premiją. Būdamas tik 23 metų amžiaus, jis vaidino 50 metų amžiaus karalių "In Good King Charles' Golden Days", Toronto universiteto "Alumnae Dramatic Club" pastatyme.

Herbert Whitaker, dramos redaktorius "Globe and Mail" Toronte, režisavęs Toronto universiteto pasirodymą, ir James Falconehr, Wellando pasirodymo režisiorius, laimėjo "Louis Jouve" premiją, kuri duodama kasmet geriausiaim režisiorui.

CS.

"Išmintinga atsiprašyti vyro, jei klysti, ir moters, — jei esi teisus". R. Digest.

Šitokia šviesa skleidžiama dabar Lietuvoje

1863 m. sukilimas — rusų nuopelnas

J. Žiugžda, argumentuodamas gausybę archyvinės medžiagos, "Tiesoje" paskelbė ilgą straipsnį, įrodinėdamas, jog 1863 metų Centrinis Komitetas buvo raudonųjų rankose, kurie siekė proletarų respublikos. Lietuviai prisidėjo prie šių raudonųjų, kuriems "faktiškai visą laiką vadovavo rusų revoliucinių demokratų mokiniai ir pasekėjai". Net Engelsas su Marksu savo raštuose lietuvių valstiečius minėję! Lietuvių sukilėlių vadas Antanas Mackevičius universitetui "artimai susipažino su rusų literatūra, su rusų priešakine politine mintimi". Jos paveiktas jis stojo į kunigų seminariją, nes matęs taip galėsiąs arčiausiai prie lietuvių prieiti. Bažnyčia jis naudojęs klasinei kovai, iki Vilniaus generalgubernatoriaus Nazi mov 1862 metais paprašęs vysk. Valančiaus Mackevičius sudrausti. Vysk. Valančius, kuris visą laiką padėjęs caro valdžiai kovoti su valdžios priešais, perkėlęs Mackevičių į Suvaikšį, Zarasų apskr. Savotiškai Žiugžda aprašo sukilėlių kovas su rusų generolais bei kariuomene. Tai lyg prilyginimas partizanų rezistencijai. Mackevičius ruošėsis vykkti į Paryžių pagalbos, buvęs rusų prie Seredžiaus aptiktas ir suimtas. Straipsnio paba-

igą Žiugžda tačiau užpildė Stalino bei Lehino pamokymais, bet ir vėl išleisdamas į tokius poststringavimus, kurie gali jam lengvai atnešti kartuves: "Myliu mano Lietuvą, — sako Mackevičius, — jai aš paskyriau silpnas mano jėgas...". Mano siekimas buvo sugrąžinti lietuvių tautai žmoniškumo teises, kurias sunaikino... ir nesirūpino administracija. (Vestn. Zap. Rossi, kn. XII, t. IV, p. 261). Lietuvių tauta darbi... tauta nepagadinta, nors jai pagadinti dirba administracinė valdžia". Bet ir vėl: "Mackevičius griežtai skyrė caristinę valdžią nuo rusų tautos: rusų priešakinio mokslo...". Betgi kapitalizmui vystantis lietuviškoji buržuazija stengėsi 1863 metų sukilimą pajungti savo klases reikalams... 1863 m. valstiečių sukilimo vadovai ir dalyviai griežtai kovojo prieš carizmą. Tuo tarpu klerikalinės ir liberalinės buržuazijos atstovai, susigrupavę apie laikraščius "Aušra", "Apžvalga", "Tėvynės Sargai", "Varpa" skelbė taikymąsi su carizmu... Buržuaziniai nacionalistai, su Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos imperialistų pagalba pasmaugė darbininkų ir valstiečių tarybų valdžią Lietuvoje 1919 m., be kita ko, stengėsi suklauti lietuvių tautos istoriją."

Jis parašęs šį straipsnį "esant būtinam reikalui demaskuoti buvusį Lietuvioje buržuazinį fašistinį režimą, kovojant prieš buržuazinio nacionalizmo ir kosmopolitizmo ideologijos liekanas Tarybų Lietuvos darbo žmonių sąmonėje".

"Eilėraščiai apie Korėją"

Sovietų agresoriai viską daro užtuoti savo agresijai ir ruošimuisi karui. Geriausia priemonė kaltinti kitą. Tuo tikslu išleista ši "eilėraščių", 68 pusl. knyga, kuri "charakterizuoja šlykščiausias ir žvėriškiausias Amerikos ir Anglijos imperialistų avantiūras". Rinkinyje dalyvauja 15 poetų: T. Tilvytis, V. Valsiūnienė, V. S. Gira, V. Sulcaitė, Br. Mackevičius, J. Andriuskevičius, J. Ahmus.

Redakcijai prisiūsta

Šatrijos Ragana, Sename Dvare, apysaka, Trečias leidimas, Baltija, Toronto, 1951, fotografinis "Sakalo" leidinio perspaudinimas, 176 psl., tiražas 1.500 egz., viršelis V. Bričkaus, \$2.
Dr. Antanas Garmus, Nemuno pakrantėmis — Jaunųjų dienų atsiminimai, "Nemunas" — Chicago 1951, 136 psl.

Žibąs ir kit. "Tiesoje" net pats atsak. red. Zimano pavaduotojas D. Roda parašė recenziją. Jis sako: "Šiaubingus amerikietiškujų interventų žvėriškumus Korėjoje poetai teisingai palygina su hitlerininkų barbarų piktadūrybėmis". Geriausias esąs Valsiūnienės eilėraštis, kuriame amerikietis kareivis savo laiske klausia:

"O liaudie, tolimesio tėvynėj mano, Kada laisva, be ašesonų, būs?"

Rodai tačiau nepatinka, kad laikiniuose eilėraščiuose per gausu "liberalinių pacifistinių atspalvių". Churginas drįsęs parašyti "Trumanai, atsipeikė!", tarytum Trumanas galįs atsipeikėti. Tilvyčio politinį nesusi-orientavimą rodo šis posakis: "tai komas Korėjai".

"Iš kur ir narsas imasi tavasis, Jei tu tik taikų darbą težinai?" Tai galį skaitytojai paklausti spėliojimų, iš kurgi komunistai tas marios ginklų gauna...

Drg. Stalinas pasakęs, jog Korėja yra labai nepopuliari tarp amerikiečių karių, tai kaip poetai taip abejoja ir taip silpnai teisrėškia. Jie neįsisąmoninę, jog šios knygos pagrindinis tikslas demaskuoti amerikini imperializmą. Drg. Varkulevičius, knygos red., nesąs vertas nei poetas, nei rašytojas, nei agitatorius. Skaitytojai "laukia šia tematika naujų, vertingų poezijos ir prozos kūrinių, tarnaujančių kilniam taikos darbui".

Vargšai poetai, vargšai ir skaitytojai — vargšas ir "Amerikos Balsas", kuris nepajėgia ginti lietuviškame žodyje sovietų propagandos neteisingai užpuolamo savo krašto.

Geologijos daktaras

Gegužės 29 d. Mokslų Akad. posėdžių salėje inž. Juozas Mackevičius prieš geologijos ir geografijos instituto mokslinę tarybą gynė disertaciją "Šventosios upė ir jos nuotakumas". Oponentai: prof. Bielukas, prof. K. Sleževičius, inž. J. Ceičys.

Ahmus.

Šienapiūtės darbų pertraukos metu

Besiklausant jos vienių žodžių, vaikui pasiregėjo, kad anie iruti senovės vyrai, kurie kadaise čia susirinkdavo į krivules ar šermentis, vėl susiję ir pirkią ir rimti, rūstūs susėdę pasieniais ant nematomų suolų. Jie rymojo nebylius, tarsi didžiai iškilmei pasirengę. Taip bemaistydamas, Kazelis žiūrėjo į žalsvus vakarų gaisrenapus girių ir jautė senelės alsavimą, ramų ir kaskart lėtesnį.

Krūtelėjęs, jis pažvelgė į močiutės veidą, į jos akis. Jam rodės, kad jis turįs ką nors senelei pasakyti — ką nors būtino, skubaus, ko paskui jau niekad negalėsianti tarti. Jis nežinojo, kas per žodžiai turėtų tai būti, tik jautė, kad jo širdis plastė ir muše vis smarkiau, lyg ragindama. Tarytum koks gerumas ar šiluma apėmė jį. Nedrąsus, susigėdęs jis prisiglaudė prie močiutės rankos, pabučiavo ją ir vėl pažvelgė į jos veidą. Jam pasivaideno, lyg iš senų, prigresusių jos akių nuriudėjo ašara per gilią jos skruostų raukšlę ir įstrigo išieginės skaros sumezgime.

Kazelis tarė drebančiu balsu: — Senele, mes tave... — Žinau, žinau, vaikelai, kad jūs mane mylėjote, — greitai atsakė močiutė, žiūrėdama į debesų kalnus, kylančius anapus sodo. — Ir jūs, ir duklė buvote geri... Neužmiršk, kad turi gerą mamą, Kazeli.

Po tų žodžių ji ilgai tylėjo, susimąšiusi. Paskui ji droviai, gėdymosi tarė:

— Iš tikrųjų, pasenau jau, ir vis dar nežinia kas į galvą ateina... Bet aš tai daug kartų persvarsčiau... Norėčiau pagal senovinį būdą... Sakyk, vaikelai, ar tu nepadarytum, ko prašysiu — seniai jau rengiausi... — Padarysiu, senele.

Pašiodama skaros kutus, numėrusi akis, ji meliui ir droviu balsu paprašė:

— Kazik, išpauk tu man kryželį gale mano metų, kai jau manęs čia nebus... Gal ir kvaila aš, bet man vis dingojos, kad lengviau bus antai kalnely gulėti... Vai, kad tik jums čia būtų gera, kad vėl neplaktų mano vaikelų ir kad nešaudytų... Tai padarysi, ką?

— Senele, betgi pirkią tuoj nugriau. Juk Strapuolėnas atėjo... — Nieko, nieko, — ji gyniojos, — tu gi galėtum sutikti savo močiutei... — Gerai, senele, padarysiu.

Ji palengvėjus atsikvėpė. Ir Kazeliui pasidarė lyg geriau ir linksniau.

Ji pasakė greitai: — Jau, jau pasieniu ant galų pirštų sėlina. Vos vos šingždena smėlis po jos kojomis. Klausyk, klausyk...

Sulig tais žodžiais močiutė susviro. Kazelis paėmė ją už pečių ir paguldė jos galvą sau ant kelių. Mėnesienoje jįsai matė seną, ramų ir tartum laimingą jos veidą.

Ji, sumerkusi akis, šnibždėjo: — Kad tik taip nepaspaustų... Kaip replėmis sužnybo... Širdį... — Senele, gal pašaukti...

Ji vis tyliau kalbėjo:

— Juk čia ir motinėle atsirado... Sveika, sveika, kas gi tau, pridedo Dievo angelėlių sparnelius... Kazeli, ar jau saulė teka?...

— Dar ne, močiute...

— O aš maniau, kad jau... Pasilikit su Dievuliu... Jau motinėle man pamojo... O jūs neverkit, kai jus plaks ir varinės... Vai, Dievuliui, kad sužnybo...

Močiutė suspurdėjo, lyg sukrėsta. Ji bandė pasikelti, bet staugi sudrebėjo, sakytum, nematomos rankos supurtyta, ir ramiai nuleido galvą į Kaziuko glėbį.

Jisai prisilenkė prie seno ir gero jos veido ir pažiūrėjo į gilią raukšlę, į pražiotas lūpas ir nejudančias akis.

Močiutė buvė mirusi. Pro tas nežymiai prasiverusias lūpas ką tik buvo dveltelėjęs paskutinis kvapas, nebylus pūstelėjimas į prisilenkusios amžinybės veidą.

Berniukas sėdėjo ir sėdėjo, apsikabinęs močiutės galvą. Jis neįjautė nei baimės, nei ašarų. Jo širdy glūdėjo seneli ramybės ir rūstus tikrumas. Nuolat jam grįžo mintis, kad gaudė vis tiek čia kur yra, į jį savo geromis akimis veizdi ir visą jį kiauurai regi. Jam buvo nesmagu, kad štai jis sėdi, neturėdamas kuo prisidengti nuo giedraus ir nematomos senelės žvilgsnio, stebindžio jį iš kertės šioj žalia samana apžėlusioj pirkių.

Jis negirdėjo nei svirpio čirpimo, nei Vižlos urzgimo. Aptingęs jis nedrįso krustelėti, lyg bijodamas, kad močiutės neprižadintų. Jis klajojo po senas dienas, kada neselė buvo jauna, kada ji linus rove ir laukų dainas dainavo arba kada ji savo vyro verkė ar ankėlius per karą aukase ramino. Taipėjo tos dienos, taip ir pasi- baigė po tuo apkerpėjusiu stogu, kur jį gimė. Pasibaigė tyliai, nežinioj, ant sudulėjusių šiaudų kūlelio, praeities atgarsiams pastarą kartą nubudus nakties gludumoj.

Kazelis nukilo į savo dienas. Iš savo apgurdimo jis pamatė, kad jo mintis, budri ir raiški, skrieja aplink kažką kieta ir nepamainoma. Jis pažino, kad tose jo dienos, kurios, ligi šiol buvo be aimanų ir ašarų, kada nors rasis smūgių, lygiai tokių būtinų ir neišvengiamų, kaip paskutinis senelės atsidusimas.

Jis nusiblaivė.

Sutrinkusio naujosios pirkios dury. Tai tėtis išlydėjo Strapuolėną.

Klumpe sausai kalendamas į senojo, Jeronimas kalbėjo:

— Tokį rąstą gali visur dėti... Na, tai kaip tarėm: po šventės ateisiu grauti.

— Taigi, kaip tarėm, — rimtai paantrino tėvas.

— Pasilikit sveikučiai...

— Keliausi su Ponu Dievu...

Tėvas grįžo į pirkią.

Suvirko, sugirgždėjo sode varteliai, Strapuolėno darinėjami, — ir vėl grįžo sena ramybė.

— O rytą man reikės eiti per kaimą ir prašinėti į šermentis, — pamastė sau Kaziukas.

Jis atsiminė, kaip anuomet jis taip prašinėjo į savo sesers Katrinės laidotuves, su ašaromis skūbrindamas iš ūkio į ūkį.

Atsargiai jis nukėlė močiutės galvą nuo savo kelių ir paguldė ant šiaudų.

Mėnesienoje senelė buvo rami ir graži. Jis sudėjo ant krūtinės jos rankas ir su nerimu prisilytėjo prie jos sustirusių akių voko.

Užkandęs jam, šalto prakaito išmuštas, jis užspaudė senelės akis: tartum kad kas būtų sakaitė šmaušas, kas tai jo priedermė, ir paskutinė didelė paslauga savo močiutei.

Tada jis tvirtai pakilo, išsitraukė iš kišenės peilį ir, priėjęs prie senojo ausis, susirado senelės motus ir gale jų išpiovė gilių ir aukštą kryžių. Po to jis atsisėdėjo ir močiutę, lyg tarmamas: matai, aš išpildžiau tavo valią.

Bet senelė gulėjo rami, ir balzganaj mėnesienoj atrodė lyg stambesnė. Sumontos jos rankos gumšoj lyg du pilki gniužulėliai ant jos juodos krūtinės. Iš tolo jos veido nebuvo matyti: jį pridengė giliai užtrauktos, išieginės skaros šešėlis.

Vaikas pagalvojo, ar nebūtų jau metas pasakius apie mirtį mamytei, tėtiui, seselei Marytei ir Stepukui. Bet jam gaila buvo močiutės, kad ji turėtų vieną čia likti nors trumpai akimirksni, ir jis grįžęs atsiklaupė šalia jos ir žiūrėjo į gerą, ramiai miegantį jos veidą.

Jis klūpojo ilgai. Net dvi peliukės, sucipusios, išlindo iš urvo ir iš šmukštinojo po aslą.

Galop Kazelis atsistojo ir apsidairė aplinkui.

Už lango, kildamas prie mėnulio, slinko juodas, sunkus debes, Visą jį perplėšė plonas šakotas žaibas. Jam išnykus, visa vakarinė padangė dar plėšiojo gaisais, lyg kas ten, anapus tų girių ir ežerų, būtų sėdėjęs ir iš žarijų pelenuose pūtęs naują gaisrą.

Toli, už pievų ir upių, dusliai, vos girdimai sudundeno pirmieji audros perkūnai.

Parduodant ar perkant namą mielai Jums patarnausiu!

žinau lietuvišką konją ir norą. Galia sudaryti paskolas. Veltui suteikiu informaciją apie parduodamus namus, paskolas, bižnį ir tt. Jūsų patarnavimui

VACYS VASILIAUSKAS

skambinkite telef.: LA 4817, LA 5804, LO 7871

933 Bloor Street West

(1 blokas į vakarus nuo Ossington Ave.)

J. Green Real Estate

"Kaip aš tapau stachanoviečiu?"

Sis reportažas pasirodė š.m. vasario mėn. Budapešto dienraštyje "Szabas Rep". Tai pavyzdys bolševikinės propagandos, siekiančios kuo daugiau išspausinti iš darbininko. O pagrindinė mintis: dirbti be jokios pertraukos, be poilsio, net nesurūkdamas cigaretėmis ir nuolat galvodamas apie dievaitį Staliną. Tik kažin ar labai veikia darbininkus tokia propaganda, siekianti visų jėgų išsiuptymo.

Pradžia buvo sunki

"Jau net pirmoji diena buvo nelengva... Aš pastebėjau, kad, nors ir abi rankas naudoju, bet mano nugara, mano pečiai, kojos nėra pakankamai įkintytos ir darba. Aš pakeičiau savo poziciją: palipau aukštesnį pataisau kojas ir, išnaudodamas kūno svorį, aš jau galėjau padaryti per tą patį laiką daugiau darbo.

Aš buvau patenkintas, bet tik iki vakaro. Tikėjau, kad savo draugą Karį jau pirmą darbo dieną pralenksiu. Bet atsitiko kitaip. Jo darbo daviniai buvo geresni. Aš sužinojau, kad ir jis pakeitė savo darbo metodą: vienu kartu daugiau dirbdamas kaire ranka, paskui dešine, jis iškasė daugiau anglies.

Pertraukos kenkia darbui

Sekandį dieną aš išbandžiau naują metodą. Nekeisdamas kūno pozicijos, aš sugalvojau, kad, skubiai padirbus, reikia pailsėti penkis minutes ir paskui vėl griebtis darbo. Kuomet aš pajutau, kad mano muskulai pavargę, aš surūkiau cigaretę, paskui vėl visą valandą be sustojimo dirbau. Dabar aš vėl buvau tikras lenktyniautojas. Aš žinojau, kad po tam tikro laiko aš visai nuvirsiu. Mano širdis muše, kaip laukinė, plaučiai norėjo sprogti, kojos tiesiog nutirpo. Bet kuomet save priverti net ir tokiu būdu toliau dirbti — galima

tikrai lenktynes laimėti. Toliau aš dirbau, kaip pasitęsęs — velniop cigaretę — prakaistas bėgo mano kūno upeliais.

Tačiau tik iki vakaro aš buvau patenkintas. Karlis vėl buvo mane pralenkęs. Aš nusiminiau, tačiau pasiryžau kitą dieną tikrai laimėti.

Kas žiūri į tave?

Su seniu Mariu žygiavau namo. Aš jam viską išspasakojau. Jis žingsniui tylėdamas šalia manęs. Ar iš viso jis klausėsi manęs? Staiga jis paklausė: "Kas ir tave žiūri nuo sienos?" "Nuo kokios sienos? Ką tu galvoji iš viso?" — klausiau aš nustebęs.

"Nuo šachtos sienos, kai tu dirbi. Tu labai gerai žinai, kad visuomet kas nors nuo šachtos sienos stebi tave, kai tu dirbi kasykloje."

Iš tikrųjų, jo tiesa. Niekas netiki, kad prieš angliakasi esanti tamsi siena, yra tik tuštuma. O ne, anksčiau ant sienos matydavau savo motinos paveikslą, kurį išbalusį ir mane žiūrėdavo ir skėdavo mano darba. Bet dabar aš jos jau nemačiau. Dabar tik temčiau savo draugą Karį. Po šimto pyptkių, iš kur apie tai žinojo senis Marius? Juk apie tai jis man niekuomet anksčiau nepasakojė.

Atsisveikinant padaviau jam ranką, bet jis jos neėmė. "Eikš kartu", tarė jis ir pakvietė mane į savo butą. "Sėsk prie stalo, aš tau šį tą parodysiu". Iš stalo stalčiaus išėmė jis raudoną knygą. Tai buvo Stalino gyvenimo aprašymas. "Ar tu kada nors matei šią knygą?" — paklausė jis mane. "Taip", — atsakiau. "Ar tu ją supratai?" "Taip", — atsakiau.

"Tu turi galvoti apie jį. Jis laimėjo. Ne su kūno stiprumu, bet su valia. Visuomet kas nors žiūri nuo sienos į angliakasi. Tai ištikrųjų ne tu atradai. Jis turi

Imigrantų atlyginimų padidėjimas

Darbo departamentas Otavoje praneša, kad imigrantų tremtinių, atvykusių Kanadon kaip žemės ūkio ar namų ruošos darbininkai, mėnesinių atlyginimų uždarbo normos yra padidintos: namų ruošos darbininkams miestuose ir žemės ūky nuo \$35 iki \$40; žemės ūkio darbininkams nuo \$45 iki \$50; vedusiems vyrams ir moterims tiek žemės ūkyje, tiek miestuose — nuo \$80 iki \$90.

Departamentas, be to, praneša, kad darbdaviai tokiems darbininkams, kai jie gerai dirba, įgana įgudimo ir spartaus atlieka darbą, privalo atlyginimą didinti kas mėnuo, per 10 mėn., bent po \$1.

Maillardville sukėlė sąjūdį

Vancouverio priemiesčio Maillardville, gyvenamo daugiausia prancūzų katalikų, kova dėl teisės gauti valstybės paramą katalikiškoms mokykloms, vyksta jau kelintas mėnuo. Kaip "TZ" jau buvo pranešta, katalikai, kurie ir mokėdami mokesčius švietimo reikalams, savoms mokykloms išlaikyti nieko negaudavo, staiga uždarė savo mokyklas. Valdinė švietimo vadyba buvo priversta perimti ir katalikų vaikų mokyklą, nes įstatymas reikalauja, kad visi nustatyto amžiaus vaikai lankytų mokyklą. Kadangi trūko patalpų ir mokytojų, tai mokyklose buvo įvestos priešpietinės ir popietinės pamainos, o katalikų mokykloms pašalpos vistiek neskyrė. Tada katalikai tėvai apie 700 savo vaikų pradėjo pirmadieniais neileisti į mokyklą, bet siūsti į bažnyčias tikybos mokyti. Kadangi Kanados įstatymai už sąmoningą neleidimą vaikų į mokyklą numato baudos iki \$10 už

Renkamos žinios apie specialistus

Kanados oficiali įstaiga "vyryų jėgai" tvarkyti nusprendė tuo tarpu specialios registracijos nedaryti, bet vyriausybei būti pasiruošusi tokią registraciją atlikti kiekvienu metu.

Tuo tarpu Darbo ministerija renka žinias apie visą techniką bei specialistų personalą, esantį Kanadoje. Visiems, kurie tik yra žinomi valdžios įstaigoms, yra išsiuntinėti specialūs klausimų lapai, iš kurių turės paaiškėti tų žmonių pasirodymas bei kvalifikacijos.

Mūsų profesionalai, šitų lapų, beabejo, negaus, bet, atrodo, turėtų išsiaiškinti ar nevertėtų tokių klausimų lapų paprašyti.

Priemonės prieš sabotazą skrinimas

Kanados vyriausybė nutarė patikrinti politinę ištikimybę visų tarnautojų ir darbininkų tose įmonėse, kurioms duodami kariniai užsakymai. Vyriausybės žiniomis karinius užsakymus vykdančiose įmonėse esą 250.000 darbininkų, o jų tarpe apie 250 nepatikimų bei komunistuojančių. Jei kurioje įmonėje tokių darbininkų bus rasta, sutartys dėl karinių užsakymų joms bus sulaukytos arba atšauktos, tol, kol tokie darbininkai nebus pašalinti arba perkelti dirbti į toki įmonės skyrių, kuriame negalėtų kenkti.

— Otava. — Kanados ūkio specialistai pranešauja, kad dėl žaliavų trūkumo eilė įmonių turės užsidaryti. Karinė pramonė taip pat neišvystysianti taip aukštai, kaip praeito karo metu, nes teksią gaminti tik sau. JAV didelių užsakymų neduosiančios, nes turinčios pakankamai pajėgų savą pramonę, o Europos valstybės neturinčios doleriu.

"PELEDA"

vienintelis satyros ir humoro žurnalas Amerikoje, gausiai iliustruotas, 16 psl. Metinė prenumerata \$4.00, pusmetinė \$2.50. Atskiro numerio kaina 40c. Prisiuntę pašto ženklais 40c. Pelėda gausi ir namus. Visi Pelėdos numeriai įdomūs, o 3-as pats įdomiausias.

Jame rašoma: Keturi didieji prie screeningo stalo, arba kaip vėsk. Valančius, Vincas Kudirkas, Maironis ir Tumas-Vaižgantas emigravo į Ašarų salą — vaizduojama Lietuva sovietų okupacijos, tremty ir DP Amerikoje. Apdairuojama stovyklose žydėjusi prekyba. "Nevedė" jaunikai. Kaip šventėme Tėvo dieną?... Alkanos mintys. Teatras. Mirusioji siela. Įdomūs kluksimai. Atsakymai. Daug aktualios kronikos, anekdotų. Korespondencijos iš Clevelando, Bostono, Los Angeles, Wilkes-Barre, Toronto ir tt.

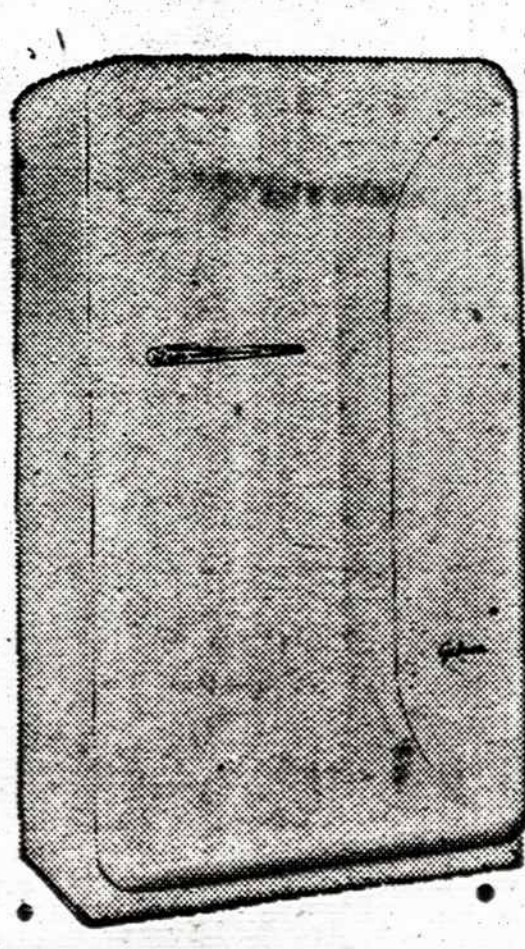
"Nemunas" knygynas tik ką išleido Dr. Garmas Nemuno pakrantėmis, 136 psl., kaina \$1.25. Gautos naujienos: V. Ramono — Dulkės raudonam saulėdyd — \$3.00; Maceinos — "Jobo drama. Babicko — Brazilija ir daug kitų. Adresuokite — Lietuvių Knygynas Nemunas, 3134 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. Tel. Victory 2-3314.

Korėjos užs. reikalų ministeris priminė Pabaltijo tautas

Korėjos užs. reikalų ministeris Ben. C. Limb, "The New York Times" aiškindamas Korėjos genocidą, priminė, jog "Sovietai taip pat yra pasiryžę sunaikinti ir Pabaltijo valstybes, norėdami sau atečiai užsitikrinti šias strategines sritis, taip svarbias jų veržimuisi prie Atlanto vandenyno. Baltijos pakrantės jiems dabar tarnauja kaip bazės povandeniniams laivams ir kitoms ginklams".

Tai gražus mažųjų tautų solidarumo pavyzdys!

GIBSON ŠALDYTUVAI

Dėmesio !!!

Liko tik keletas šaldytuvų, kurie parduodami be taksų.

Mes taip pat turime krosnių, skalbimo mašinų, radio ir kitų elektr. reikmenų.

Mes aptarnaujame baldais įvairius kambarius. Parduodame specialius VAIKŲ VEŽIMELIUS ir elektr. ventiliatorius.

Atvykite įsitikinsite! Žemiausia kaina Toronto.

GROTELL ELECTRIC

214 OSSINGTON AVE. TORONTO (prieš Pix kino teatrą)

STALIUS KONTRAKTORIUS

medžio, cemento, "arborite, tiles" ir kiti maži bei dideli darbai. Viduje ir lauke.

JON. GREICIUNAS

Telefonas ME 7651
91 HILLCREST DRIVE, TORONTO

Ar jūs pageidaujate

pirkti namus, farmas, hotelius ir kitokius bižnįus Hamiltono, St. Catherine's ir Toronto rajonuose?

Kalbame visokiomis kalbomis.

Kreiptis A. D. AGELIS, Telef. 9-4684 arba 5-1509
reprezentuoja Kenneth J. Coope, Real Estate Broker and General Insurance.
707 Barton St. E. Hamilton, Ont. Telef. 9-4684 arba 5-1509.

LIETUVIS ELEKTRIKAS

— TORONTE —

Instaliuoju naujus namus, vasarnamius, prijungiu elektrines plytas, elektrinius vandens tankų katintuvus ir kitus įvairius elektr. darbus atlieku pigiau ir greitai.

Vytautas Juškevičius

Skambinti vakarais tarp 7 ir 9 val. tel. LO 3517

SPORTO ŽINIOS

Sportas Tarybų Lietuvoje

• Gegužės 10 d. Vilniaus Valskybiniame stadione susitiko "Nef tianik" — Baku ir "Spartak" — Vilnius. Jokio rezultato nepasiekta. "Spartake" šiais metais žaidžia eilę naujų žaidėjų: puolėjas Radzikevskis, Tučkus, Priokockis, Latoza.

• Balandžio 22 d. Kauno stadione latvių stipriausioji futbolio komanda supylė "Lituonikos" įmonės vienuolikę rezultatu 2:0.

• Sovietai pamaskvės kurortė Serebrianyj Bor įsteigė olimpinės rinktinės stovyklą, kurioje sportininkai, patekę į išrinktųjų skaičių, jau dabar pradėdami ruošti pasaulio olimpiadai ir kitoms svarbioms tarptautinėms rungtynėms. Iš lietuvių stovykloje gyvena bokso čempionas A. Socikas, krepšininkai St. Butavičius, K. Petkevičius ir J. Lagūnėvičius.

• Gegužės 1 proga surengtos lengvosios atletikos varžybose Vilniuje gerai pasirodė čempionas lengvaatletis Viktoras Mikėnas (Pedagoginis Institutas) nustumęs rutulį 14,04 metro.

• Kaune buvo įvykdytos "masiško bėgimo gatvėmis" varžybos. Mokyklų grupėje laimėjo Kūno Kultūros Institutas, vidurinių — žemės ūkio technikumai, imonių — "Inkaras".

• Gegužės 6 d. "masiškas bėgimas" įvyko Vilniuje "Sovietų-kaja Litva" taurei laimėti. Pirmąją vietą laimėjo universiteto komanda, antrą — Pedagoginis Institutas, trečią — "Dinamo". Individualiai pirmąsias vietas pasiekė Žilėnas (Ped. I.), Apanavičius (universitetas) ir Rachimavičius (Ped. Inst.). A.

Padegė paminklinį tanką Berlyne

Vakarinio Berlyno Zehlendorf rajone sovietai nuo karo meto yra palikę paminklinį tanką, kuris yra pastatytas ant specialaus pjedestalo. Neseniai kažkas jį apipylė benzinu ir padegė. Sovietų Berlyno kontrolinės komisijos šefas S. Dengin JAV komendantui gen. maj. L. Mathewson pareiškė dėl to protestą, o tas atsakė, kad jis pravesias tardymą, bet tolimesniems incidentams išvengti, esą, būtų geriausia, jei sovietai tą tanką išsigabentų.

Morrisonas susikirto su Pravda

D. Britanijos užsienio r. min. Morrison birželio 15 d. kalbėjo per spaudos pietus pastebėjo, kad Sovietų spaudoje vakariečių politikams esą skiriama permažai vietos. Pravda tuojaus pasišovė su siūlymu išspausdinti pasikalbėjimą su juo arba Attlee, bet su sąlyga, kad britų laikraščiai išspausdintų pasikalbėjimą su sovietų politiku, nors, esą, tiražo atžvilgiu sovietams ir būtų nuostolis. Morrisonas, atsakydamas pasijukė iš sovietinės spaudos gyrimosi tiražais ir pastebėjo, kad "Pravda" nesuprantanti, kad Britų ministeris negalės kalbėti laikraščiu vardu, nes D. Britanijoje spauda yra laisva ir pati sprendžia, ką spausdinti.

Raudonasis dekanas vėl pasireiškė

Britų "raudonasis dekanas" Hewlett Johnson, priimdamas "Stalino taikos premiją" pasakė kalbą, kurioje pareiškė, kad Sovietų Sąjungoje taika esanti virš žodžių, o JAV tik žodžiuose. Čia esą ruošiamasi karui, žodis taika draudžiamas. "Ir mano krašte žodis taika yra persekiojamas".

Kažin kas būtų, jei taip kalbėtų kur nors "didžiųjų laisvių šalių" žmogus?

LIETUVIS LAIKRODININKAS

FRANK BOCHULIS

Taiso ir parduoda naujausius įvairių rūšių laikrodžius. Galima įsigyti žiedų. Parduodamos įvairios auksinės ir sidabrinės prekės. Už darbą garantuoja. Kainos prieinamos.

Atidaryta iki 7 val. vakaro.

272 1/2 QUEEN ST. W. TORONTO

HIGH PARK CHIMNEY SERVICE

Valome, statome naujus ir taisome senus kaminus ir tvarkome gazo ir alyvos krosnių linijas (transitlining).

K. DARGIS

54 Indian Trail, Toronto. Telef. LL 2252

Lietuvių Baldų Krautuvė

"MOHAWK FURNITURE"

— 2448 Danforth Ave., Toronto. — Telef. OX. 4444. —

Didelis pasirinkimas baldų, radio, televizijos aparatų, šaldytuvų, skalbimo mašinų, krosnių ir vaikų baldų.

Minkštus baldus dirbame pagal užsakymus ir taisome senus.

Lietuviams 10% nuolaida

Krautuvė atidaryta iki 9 val. vakaro.

AR APDRAUDEI VISKĄ KĄ TURI?

Visais apdraudimo reikalais kreipkitės į:

Y. ONYSCHUK

INSURANCE & REAL ESTATE

Susikalbu įvairiomis kalbomis.

Perku ir parduodu, keičiu įvairias nuosavybes

1165 Dundas St. W. Toronto. Norint skambinkit: KE 5944.

TEL. EM 3-2131
Budime 24 valandas

RADIO DESPATCHED
A.B.C. TAXI

THE TWO LITTLE JEWELLERS

Mūsų krautuvėje turime didelį pasirinkimą: laikrodžių, deimantų, brangakmenių ir sieninių laikrodžių.

Taisome įvairių rūšių laikrodžius. Galite mokėti grynais arba duodame išsimokėjimui. Kalbame ukrainiškai.

Užեikite į

558 QUEEN ST. WEST, TORONTO

Tel. E M4-0047

Lietuviška Moterų Plaukų Kirpykla

JANET'S BEAUTY SALON

346 Broadview Ave. (kampas Gerrard), Toronto.
Skambinkite GE. 6620. Atidaryta kasdien 9-9 val.
Savininkė J. Viliūnienė.

MES PERKAME KUR

MODERNI LIETUVIŠKA

Vyriškų rūbų krautuvė

PRAŠOM PASINAUDOTI PROGA!

Nuo š.m. birželio 10 d. ligi atšaukimo paltams, kostiumams ir kt. rūbams pagal užsakymą duodame lietuviams specialią nuolaidą 15%. Gataviams rūbams, skrybėlėms, įvairioms kelnėms, švarkams, baltiniams, kojiniams ir kt., kaip ligi šiol — 10%.

Savininkas P. Salmonaitis

DERBY MEN'S SHOP

2576 YONGE ST. TORONTO

Telefonas HY 9624

Life - Fire - Auto

VITOLDAS KRUPAVIČIUS

GENERAL INSURANCE SERVICES
Tuoj pat draudžia: automobilius, brangenybes, rūbus, baldus, įmones ir namus nuo ugnies ir vagysčių. Taip pat veltui suteikia informaciją ir patarimus.

LIFE INSURANCE

Bet kokiomis informacijoms telefonuokite ar kreipkitės asmeniškai

55 YONGE ST. — TORONTO

Telefonas EM 3-6331

Po darbo valandų, šeštadieniais ar šventadieniais prašau telefonuoti LL 9204.

ZIEDUS, PINIGINES IR ALBUMUS

su lietuviškais ženklais ir įvairius laikrodžius, gausite tik pas vienintelį

"Adrian Jewellers" atstovą

JONĄ BERZINSKĄ

872 Dundas St. W. Tel. WA 2429

106 Evelyn Cresc. Tel. MU 3940

MANNING CARTAGE

& MOVERS

184 Manning Ave.

Tel. WA-0791

Perkraustome ir pervežame įvairius daiktus vakarais ir dienos metu. Kalbame vokiškai, rusiškai ir lenkiškai.

AKIŲ SPECIALISTAS

M. STEPANUK

(optometrist)

Patikrina akis ir pritaiko akinius, jei reikalinga

Bathurst Medical Building

312 Bathurst. Telef. EM 3-6373

HNATYSHYN

VAISTINĖ

paruošia vaistus pagal Kanados ir Europos receptus.

Greitas pristatymas.

312 Bathurst St. Tel. WA 4956

Toronto, Ont.

R. MacIntyre Aylesworth

B.A.

ADVOKATAS IR

NOTARAS

B. 61, 880 Bay Str.

(Bay Grosvenor Bldg.)

Tel. RA 2107-8 arba RA 1787

Kalbame vokiškai ir rusiškai

MARGIS DRUGS

JONAS V. MARGIS Phm B.

19 St. John's Road (prieš 3131 Dundas St. W.)

Parduodama Penicilin, Streptomycin ir kiti moderniškai vaistai.
Parduojami vaistai pagal receptus

Kosmetika: Yardley's, Richard Hudnut — Max Factor ect.

Telefonas MU-9543 LAIKOMOS PALANGOS TREJOS DEVYNERIOS Telefonas MU-9543

JEIGU NORITE NEŠIOTI GRAŽIAI NUKIRPTUS PLAUKUS

eikite į

LIETUVIŠKA KIRPYKLĖ

867 DUNDAS ST. W. (prie Manning Ave.) TORONTO

Kerpame skubiai. Nesugaišite brangaus laiko.

Sav. Br. Pakėnas

UKRAINEČIAI SAVININKAI

G. LUKE'S

& Electrical Appliance Co.

797-799 Dundas St. W.

Toronto,

Tel. WA 9228 Tel. WA 9228

Parduodame

SKALBIAMAS MAŠINAS

DUODAME ISSIMOKEJIMUI

Kas pirsks šias mašinas, gaus 2-jų metų garantiją.

Jeigu norite pirkti virtuvę ar šaldytuvą, geriausiai pirkti fabriko

MOFFAT

Parduodame piano akordeonus

*

Norėdami elektros reikmenų ar sofų (chesterfields) paskambinkite mums ir mes pristatysime Jums į namus.

Pirmos eilės lenkiška rankinė Telefonas EM 3-0360

SKALBYKLĖ — WOODBINE HAND LAUNDRY

Rūbų valymas

Mes paimeame iš namų ir pristatome. Kainos neaukštos

205 Euclid Ave. (prie Dundas St.) Toronto, Ont.

Duona, pyragaičiai, tortai

pristatomi į namus, skambinkite: LL 7445

BEAVER BREAD LIMITED

103 Lightbourne Ave. Toronto

UKRAINEČIAI LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

įsikūrę prieš 27 metus

CARDINAL & SON

366 Bathurst St. Toronto

Telefonas WA 9954

LONDON FURNITURE CO

Pilnas baldų pasirinkimas. Minkšti baldai — parduodami nauji, ir atnaujinami seni.

Kalbame europ. kalbomis

875 Queen St. W. Toronto. Tel. PL 2010

Lietuviška Baldų Krautuvė

"ATLANTIC CITY UPHOLSTERING CO"

Sav. J. Kamishaitis

899 BLOOR ST. W. TORONTO

Tel. LO 1438

"Reiškite jausmus gelėmis" — skambinkite AD 1618

THE VICTORY FLORISTVestuvių puokštės, vainikai, dekoratyvinės gėlės bei vazonai
Sav. A. MERKER 576 QUEEN ST. W. TORONTO**RUTH FROCKS**

Moteriškos suknelės, kostiumai, paltai, apatiniai, kojines ir kt.

Duodame lengvam išsimokėjimui

1637 Queen St. W. (prie Roncesvalles) Toronto. Tel. LO 7882

Visų rūšių laikrodžius, puošmenas ir brangenybes

rasite 10-15% pigiau, negu kitur, pas

LAIKRODININKA

turintį 30 metų profesinę praktiką

Kalbu lenkiškai

M. MAJINA — 1187 DUNDAS ST. W. TORONTO

LIETUVIŠKAI KALBĄS KAILININKAS

Parduodami gatavi ir siuvami pagal Jūsų užsakymą kailiai.

Kailinių taisymas ir persiuvimas.

Duodama lengvam išsimokėjimui

BERGMAN FUR CO TORONTO

197 Spadina Ave. Prieš atėidami skambinkite: EM 4-6509

GERRY & DAVIDSON

Indai ir geležies reikmenys

Skubiai pristatome į namus

848 Dundas St. W.

PL 1849

Kalbame rusiškai

AKIŲ SPECIALISTAS

L. LUNSKY. R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Iširia akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą.

Kalba slavų kalbomis

470 College St. W. Toronto

Tel. RA 3924

SHIFF'S

VALYMAS —

PROSAVIMAS —

PATAISYMAS —

Kalbame lietuviškai

909 Dundas St. West. Toronto

Telefonas EM 4-6649

Dr. Chas. OKUN

DANTISTAS

838 Dundas St. W. Toronto

(kampas Euclid Ave.)

Priima vakarais pagal susitarimą. Tel. WA 9822

DR. F. TICKETT

Gydytojas

ir

chirurgas

Priėmimo valandos 2-3 ir

7-9 po pietų

11 Gore Vale Ave. Toronto

Telef.: WA 3754

BR. BUKOWSKA, R.O.

AKIŲ SPECIALISTE

Tikrinu akis ir pritaikau akinius suaugusiems ir vaikams. Priėmimo valandos: kasdien nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak. Sekmadien. pagal susitarimą.

55 St. John's Rd. W. Toronto

kampas 94 Laws St.

Tel. LYndhurst 0052

DANTISTAS

J. A. GORCHYNSKI

B.A., D.D.S.

312 Bathurst St.

Bathurst Medical Building

Telef. EM 3-6373 Toronto

STANLEY SHOE STORE

Aukščiausios rūšies moterų,

vaikų ir vyrų batai, norma-

laus dydžio ir platus

(EE—EEE)

1438 Dundas St. W. Toronto

(prie Gladstone)

Dr. WILLIAM J. ZINCHESIN

B.A., M.D., L.M.C.C.

GYDYTOJAS ir

CHIRURGAS

Priėmimo valandos 2-4.30 ir

7-9 po pietų

386 Bathurst St. Toronto

Tel. WA 1344

Prityręs kvalifikuotas lietuvis laikrodininkas

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes

Garantuotas darbas ir prieinamos kainos

Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 val. vakarų.

TEL. WA 6812

587 QUEEN ST. W. TORONTO

QUEEN WEST FURNITURE CODidelis pasirinkimas naujų ir vartotų baldų.
Dirbame pagal užsakymus baldų — chesterfield ir studio — kompleksus ir parduodame kilimus.

• lovų komplektai,

• suvamos mašinos,

• krosnys ir tt.

Kalbame rusų kalba

Kai norisi nusišypsoti

Inteligentiškumas paveldimas

— Vaikai inteligentiškumą paveldi iš tėvų, — nusprendė vienas ne perdidelės inteligencijos plepis.

— Jūs, beabejo, turėjote daug seserų, — pastebėjo kažkas iš šalies.

Klaidinga reklamos priemonė

Tik ką atidaręs naują kabinetą, gydytojas priėmimo valandomis į laukiamąjį sugena visą savo šeimą, kad nuduotų pasisekimą.

Pagaliau po kelių dienų pasirodė pirmasis tikras pacientas. Jis praveria duris, pasižiūri ir nusprendžia:

— O ne. Taip ilgai aš negaliu laukti, — ir nueina pas kitą gydytoją.

Visur reikia rasti išeitį. Būrelis vyrų paryčiu tebegegia Čikagos naktiniame lokale. Jų tarpe Karolis yra vedęs. Jis dar šaukia:

— Dar penkis whisky!

— Ką tu pasakysi savo žmonai? — klausia bičiulis.

— Žmonai?

— Taip, kai taip vėlai grįši namo?

— Gerai, jūs tuojau išgarsit.

Karolis prieina prie telefono, pasuka savo buto numerį ir žmogui atsiliepus sako:

— O, tu tvarkoj, mieloji? Ačiū Dievui! Jei užeis grobikai ir reikalaus pinigų už paleidimą manęs, neduok nieko. Aš tik ką pasprukau!

— Kiti dar ilgiau laukia

I redakciją ateina jaunas poetas ir kreipiasi į redaktorių:

— Pone redaktoriau, mano eilėraščius tamsta išlaikėte jau 3 metus ir vis neatspausdinate.

— Nieko nuostabaus, mano mielas. Homero Iliada juk tik po 2000 metų tebuvo išspausdinta...

Ilgai svyruoja

— Na, kaip patinka gaidžiukas? Man taip nesinorėjo atimti jam gyvybę.

— O, tai matyt. Tur būt, bent penketą metų svyravai.

1812 m. vienas anglų kapitonas užtikio salelę netoli dabartinių Azorų ir pavadino ją Sabrina.

Po kelių savaitių ten grįžęs nieko nerado. Mažoji sala, vulkaninės kilmės, buvo nugrimzdusi.

Sabrina

Lietuviška valgykla ir maisto produktų parduotuvė

"ATLANTIC"

1330 Dundas St. W. prie Rusholm ir Lisgar St. Tel. ME 9347

Maistas gaminamas europietiška iš šviežių produktų. Daromi įvairūs sviestainiai (sandičiai). Patarnavimas greitas.

Mielai tautiečiai prašomi atsilankyti ir įsitikinti.

Valgykla atidaryta nuo 6 val. ryto iki 23 val. vakaro.

Savininkai: Preiškaitis ir Bleizgys.

DANIEL D. STOKAL

B.A.

TEISININKAS,

ADVOKATAS,

NOTARAS

Kalbu slavų kalbomis.

Room 204, 221 Victoria St.

office telef. PL 1753,

Res. tel. LY 5797

"EUROPA" FOTO STUDIO

Tel. WA 6849

615 Queen St. W. Toronto

Mūsų specialybė vestuvinės, šeimų nuotraukos ir spalvoti portretai

Darbas pirmos rūšies

DANTISTAS

Dr. ELIAS WACHNA

Priėmimo val. 10-12, 2-6

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais priima taip pat 7-9 popiet

386 Bathurst St. Toronto

Tel. EL 6515

LOUIS A. TURECK

Advokatas, notaras

ir tt.

Suites 213-14

455 SPADINA AVE.,

(College ir Spadina kampas)

Telef. RA 5125-6

W. A. LENCKI, B. A.

Advokatas — Notaras

73 Adelaide St. W.

Room 322

Telefonas EL 3161

Toronto

SUSIRGUS KREIPKIS Į

YARMEY CLINIC

314 BATHURST ST., TORONTO

Slavų medicinos klinika, vadovaujama Dr. W. I. YARMEY

Telefonas: EM 4-7146.

Spausdiname

laikraščius, žurnalus, knygas ir įvairius smulkius spaudinius: pakvietimus, atvirutes, blankus, pažymėjimus, vizitines korteles, vokus ir kt.

Darbą atliekame lietuviškomis raidėmis ir įvairiu linotipo rinkimu.

„ŽIBURIŲ“ Spaudos Bendrovė

941 DUNDAS ST. W., TORONTO. Telefonas EM 3-4265

Televizija — "rusų išradimas"

Sovietiškoji dogma "U nas visio

ješt" po taip sėkmingo 1945 metų

"Tėvynės Karo" buvo papildyta

"Mes esam pasaulio sutvėrėjai".

Naujai perrašytose vadovėliuose

mies randame, jog bene visi

technikos, medicinos ir humanitarinių mokslų išradimai

bei atradimai priklauso rusams.

ne sovietams. Paskutinytis jų

"išradimas" esąs televizija. Ru-

sėliai tai skelbė per savo vietini-

nius radijus, bet kadangi amerikiečiai

Europoje įsisteigė rūpestingus

sovietų stočių sekmio punktus, žinia pasiekė mūsų kontinentą.

Taigi, jie išradė televiziją ir dabar jau bebaigia sugalvoti

spalvotą, kai tuo tarpu kapitalistiniai kraštai toje srityje

toli atsilikę.

Sitaip buvo pareikšta sovietų

profesoriaus Schmak, kuris at-

radęs, kad "televizijos idėja ki-

lusi dar 1907 metais profesorius Boris Rosing, kuris tais metais

net pasiėmęs cathodo televizijos patentą. Tai ir buvusi modernios

televizijos pradžia". Idomu, so-

vietai užmiršo jog tai buvo biau-

riausios carinės užurpacijos metai, gal tai niekis, prisiminus, jog

rusas jis?

Turimomis žiniomis sovietai

turi dvi televizijos stotis — Maks

voj ir Lenigrađe, ir šiuo metu

baigiama statyti Charkove. Jie

viso labo turi apie 145.000 televi-

zijos priimtuvų. Jungtinėse val-

stybėse yra 107 televizijos stotys,

su daugiau kaip 12.500.000 priim-

tuvų, kurių skaičius, nežiūrint

karo, nepaprastai auga ir jų kai-

nos stebėtinai krintančios. Kai

kurios Naujorko krautuvės pra-

ėjusią savaitę televizijos priim-

tuvus pardavinėjo po \$89, išsi-

mokėtinai 65 savaitėms. Šiuo me-

tu ten pat vyksta smarkus gin-

čas tarp kelių didžiųjų televi-

zijos pramonės koncernų. CBS

grupė siūlanti spalvotosios tel-

evizijos projektą, kuris igrallntų

matyti prie dabartinių priimtu-

vų pritačius priedus, kurie kai-

notų apie \$135. Tačiau RCA,

Philco, NBT ir kitos pasiskubino

praneš, jog jos jau baigiančios

pagaminti spalvotosios televi-

zijos siūstuvus, kurie būsią be

jokių pakaitimų, matomi dabar

gaminamuose televizijos primtu-

vuose. (A)

Kanađos himnas

Iki šiol Kanada oficialaus ats-

karo savo himno neturėjo. Viso-

mis iškilmingomis progomis bu-

vo giedamas bendrasis imperijos

himnas "God save the King".

Kanađos savarakiškumui didė-

jant, pradeda populiarėti ir ats-

kiras Kanađos himnas "O, Ca-

nada". Siemet tas himnas jau

TORONTO, Ont.

Jaunasis Torontas su Kristumi

Mes, senieji, gamtos nepermal-dajamui dėsniui turime užleisti vietą naujoms kartoms, šviežiai atžalai iš seno kamieno.

Praeitą sekmadienį, liepos 1 d. 9.30 val. pamaldose tą išgyveno Toronto lietuvių parapija: 30 lietuvių vaikų ėjo prie Pirmos Sv. Komunijos. Tai naujoji mūsų parapija, jaunasis lietuviškas Torontas. Pamaldūs, tvarkingi, gražūs mūsų vaikai prabilo į mus geresnių laikų viltimi.

Ingė Vaitkutė turėjo tą dieną dvigubą šventę: ji priėmė katalikų tikėjimą ir priėjo prie Sv. Komunijos. Vaikams kalbėjo gražiu žodžiu kun. P. Azubalis. Vaikų giesmės ruošė mokyt. Br. Mackevičius. Tvarkdaremis buvo p-lės Grigaitytė ir Kazlauskaitė. Jaukiu lietuvišku šiltumu sutiko vaikus "Tulpės" restoranas per jų bendrus pusryčius. Fotografas p. Skudra fotografo Sv. Komunijos metu kiekvieną vaiką.

Džiugių pasigėrėjimo ir pasididžiavimo žvilgsniu gaubė tyro džiaugsmo kupiną vaikų būrį ne tik jų tėveliai, bet ir kiekvienas lietuvis, jausdamas kokia didelė jėga yra mūsų sava bažnyčia su sava lietuviškais papročiais, kokia atrama svetimųjų jūrose.

Lankėsi Torontas

Zinomas Karo Ligon. chirurgas Dr. J. Gasiūnas su žmona atostogauja Kanadoje ir svečiuojasi pas p.p. Ščepavičius. Šį sekmadienį lankėsi "T2" redakcijoje, apžiūrėjo "Žiburių" spaustu- vę ir domėjosi lietuvių visuome- nine veikla Kanadoje. Dr. Ga- siūnas tremtyje dirbo Wuerzburg- go ir Schweinfurto stovyklų li- goinėse rentgeno skyriaus ved- ju. Atlikęs interno stažą Čika- goje, po atstotogų išvyksta į North Dakotą ligonin. chirurgu.

Krikštynos

Praėjusį sekmadienį Torontas liet. bažnyčioje buvo pakrikšty- ta ponų Maurukų dukrelė Daina Maria.

Mažosios tėvelis, Jonas Mau- rukas, lanko Toronto universite- tą ir ruošiasi chemijos mokslų daktarato egzaminams. Pažymė- tina, kad jis yra kilęs iš gausios šeimos: jis yra 27-tasis vaikas. Krikštynos dalyvavo ir vyriaus- iasis šeimos brolis, Vytautas Maurukas, prieš dvidešimt metų emigravęs į Kanadą, o vėliau į JAV. Iš Amerikos vyriausiasis brolis savo santaupomis padėjo savo namiškiams Lietuvoje eiti į mokslius.

Rastas rankinukas

1951. VI. 9. YMA salėje. Do- vercourt ir College g-vių kam- pas, po kult. samb. "Šviesa" šo- kių vakaro, rastas rankinukas. Atsiimti pas p-lę Šabonaite, tel. OL 5901.

Lietuviškųjų transliacijų "Voice of America"

programų pakartojimų bangos nuo birželio 24 d. tam tikrais su- metimais kiek pakeistos. Dabar kasdien transliuojamos dvi pro- gramos, kurios pradamos 12 val. dieną ir 5 val. 45 min. po pietų Naujorko ir rytinės Kanados (taip pat Toronto ir Montrealio) laiku. Abi jos girdimos šiomis bangomis: 13, 16, 19, 25, 31, 41, 48, 49 ir vidut. ilgio 251 metro bangomis.

Abi programos tą pačią dieną dar pakartojamos: pirmoji — 6 val. 30 min. p.p., 48 ir 49 metr. bang., antroji — 12 val. naktį, 25, 31, 41, 49 ir 251 mtr. bang.

Programos toliau yra pertrans- liuojamos iš Tanzero, Miuncheno ir Londono ir yra girdimos visame pasaulyje, net Australijoje.

"Amerikos Balsas" programų metu kviečia skaitytojus siųsti savo pageidavimų bei pastabų. Galima rašyti ir lietuviškai ir angliškai. Adresas: Voice of Ame- rica, New York 19. N.Y. Ten pat galima paprašyti ir nemokamai siuntinėjamos knygelės, kurioje galima rasti informaciją apie lietuviškąją programą.

Sporto rungtynės

Liepos 3 d., antradienį, 7 val. vakare įvyksta pirmenybių rungtynės tarp Vyties I ir Maple Leafs vienuolių. Žaidimas vyks Dentonia aikštėje.

Liepos 6 d., penktadienį, 7 val. vak. Greenwood parke įvyks sekantios rungtynės tarp Vyties I ir Celtic.

Vestuvės

Šeštadienį liet. bažnyčioje su- situokė Pranas Puškorius su Ma- rija Eidukaityte. Abu jaunieji Vokietijoje lankė universitetą. Gausiam svečių būryje dalyva- vo ir abiejų jaunųjų motinos, at- vykusios iš JAV.

Dominijos šventė

Liepos 1 d. Kanada atšventė savo 84 valstybinio gyvenimo sukaktį. Tai vad. Britų Šiaurės Amerikos Akto (Kanados konstitucijos) 1867 m. liepos 1 d. pri- ėmimo paminėjimas.

Iki 1967 m. buvo atskiros pro- vincijos, bet nebuvo jų junginio. Iš pradžių Kanados dominiją su- darė tik Ontario (vad. aukštutinė Kanada), Quebec (žemutinė Kanada), New Brunswick ir No- va Scotia. 1870 m. į konfederaci- ją priimta Manitoba, 1871 — Bri- tų Kolumbija, 1873 — Prince Ed- ward Island, 1905 — Saskatche- wan ir Alberta, 1949 m. — New Foundland.

Pagal 1931 m. Britų parlamen- to patvirtintą vad. Westminsterio statutą, Kanada yra visiškai suvereni valstybė, su Common- wealthu surišta per bendrą ka- ralių.

Pagaliau

Pirmoji Gegužinė Toronte 1951 met. liepos m. 8 d.

Ilgai lauktoji, daug kartų atidėta, linksma lietuvių iškyla priartėjo.

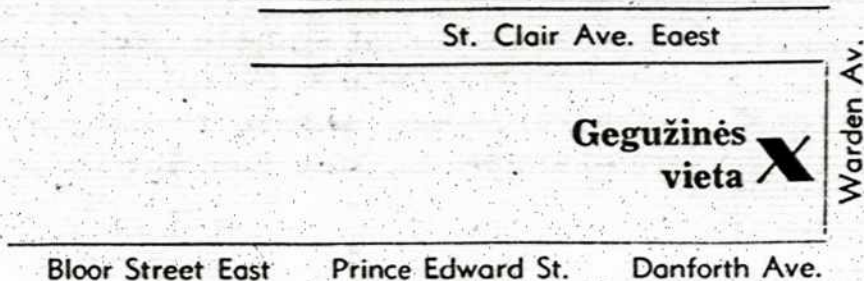
ATEINANTĮ SEKMADIENĮ visi renkasi į Sv. Juozapą S. vienuolyno sodą — naują ge- gužinių vietą 1951 metų vasaros sezonui.

Kitus pamatysi, save parodysi! KUR?

Kultūros Dr-jos grandiozinėje gegužinėje.

Sokiams gros pulkus orkestras.

Keliauk autobusais nuo lietuvių parapijos bažnyčios, arba automobiliais, bei tramvajais šiuo keliu:

Autobusai kursuos nuo 12 val. iki 2 val. kas pusvalandį, reikalui esant ir vėliau.

Mieliems klubo nariams,

MARYTEI EIDUKAITYTEI ir PRANUI PUSKORIUI.

naujo gyvenimo kely daug laimės linki

Sporto Klubas "Vytis".

Naujos knygos Toronte

"Tėviškos Žiburių" spaudos kioske vėl gauta naujų knygų: A. Maceinos "Jobo drama" \$2.10 P. Babicko "Brazilija" 1.50 J. Kekšto "Diena naktin" 1.00 Mark Twain "Princas ir el- geta" 1.25 Dr. A. Garmaus "Nemuno Pakrantėmis" 1.30 J. Švaisto "Paskutinį kartą Tave klausiu"

Knygas galima gauti "Tėviš- kės Žiburių" knygyne sekma- dieniais po pamaldų arba pri- siunčiant nurodant sumą "T2" administracijos adresu.

"T2" knygynas.

Mūsų ligoniai

General Hospital serga Vale- rija Čiuplinskienė, kuriai nese- niai padaryta kaklo liaukų ope- racija. Toje pat ligoninėje po sunkios galvos operacijos guli iš Timmings atvežtas lietuvis Gur- kys, kuris šiuo metu randasi la- bai kritiškoje ligos formoje.

Namuose gydosi Antanas Ki- žinaitis, žvejojant ilgesį laiką nepridengta galva ištiktas saulės smūgio.

Firmos plečiasi

Toronto Robert Simpson Co. šiuo metu stato naujus didelius sandėlius Lawrence Ave., tarp Bathurst ir Dufferin gatvių. Jie kaštuosią \$1.000.000. Ten dirbsią 400 darbininkų.

Siomnis dienomis įmonės plėti- mo reikalui T. Eaton Co. nupir- ko 130 akrų žemės plotą Shep- pard Ave. North York Township visai prie Toronto-Barrie naujo- jo kelio. Sklypą kerta CPR gele- žinkelis. Spėjama, kad už skly- pą sumokėta apie \$300.000 ir kad tai bus paskirta sandėlių sta- tybai.

— Otava. — Kanados vyriausybė ambasadorių Jugoslavijai paskyrė J. Scott Macdonald, da- bartinį ambasadorių Brazilijoje. Ligšiolinis atstovybės charge d'affaires paskirtas ambasados pa- tarėju. Jugoslavija savo ambasa- doriu Kanadai paskyrė Rade Pri- bicevič.

D E M E S I O !

Jau galima užsisakyti pirmąsias "Liet. Tautosakos Lobyno" knygas. Užsiprenumeravusieji maždaug per metus laiko gaus 2 knygas: DVASIOS IR ŽMO- NĖS (166 legendos iš visos Lie- tuvos) ir LIAUDIES MAGIJA IR MEDICINA. Kiekviena knyga turės apie šimtą spaus- dintų puslapių. "Lobyno" bus spausdinama tiek egzempliorių, kiek bus prenumeratorių. Vėliau šį leidinį nusipirkti bus negalima.

Knygos kaina Kanadoje \$2.15. Pinigus siųsti "Tėviškos Žibu- rių" administracijai, 941 Dun- das Str. West, Toronto, Ont.

Išnuomojamas kambarys dviems asmenims. Telef. LA. 9680.

Išnuomojamas II aukšte frontinis kambarys dviems asmenims. Kreiptis 564 Indian Grove.

Išnuomojamas didelis kambarys su atskira virtuve. Kambarys su baldais. Kreiptis OL. 4117.

Išnuomojamas frontinis kamba- rys I aukšte. Galima naudotis virtuve. Yra vieta lengvai maši- nai. Kreiptis 165 Gladstone Ave.

Išnuomojamas frontinis kamba- rys I aukšte. Galima naudotis virtuve. Yra vieta lengvai maši- nai. Kreiptis 165 Gladstone Ave.

Išnuomojami front. kambariai su baldais. Pageidaujama dvi mer- gaitės ar vyrai. Taip pat išnuo- mojami kambariai šeimai be bal- dų. Kreiptis 252 Wright Ave. vakarais.

Iškirpkite ir pasilaikykite

Miesto centre RESTORANAS. Maloni vieta atsivėsinti, ir pasivaikinti šaltais gėrimais, ledais, bei kitu įvairiu skaniu maistu. Oras šaldomas.

KVIEČIAME

vietos ir iš kitur atsilankiusius lietuvius pasinaudoti tik savu restoranu

CHARLES RESTAURANT

384 YONGE ST. (kampas Gerrard St.), Toronto, Tel. EM. 4-5090

D e m e s i o !

pergabena baldus, bagažą ir kitoki transporto patarnavimą

pigiaai atlieka STANLEY VASARAJS (latvis)

Gabenama ir į užmiestį

9 Delaware Ave. Toronto, Ont. Telef. (nuo 6 val. vak.) OL 1403

MONTREAL, Que.

Tretininkų susirinkimas
Sekantį sekmadienį tuojau po pamaldų Aušros Vartų parapijos salėje tretininkai šaukia savo visuotinę susirinkimą. Į susirin- kimą kviečiami atsilankyti na- riai ir kiti prijaunantieji ar pri- jauniančios.

Šaunios išleistuvės

Pereitą šeštadienį Auštos V. parapijos salėje, dalyvaujant apie penkiasdešimt svečių, įvy- ko šaunios Dr. Ignaitienės išlei- stuvės Amerikon pas vyrą.

Vakaras buvo pradėtas "Il- giasiu Metu". Jonas Lukoševičius, Montrealio sendraugų ateiti- ninkų kuopos pirmininkas pir- mas palinkėjo Dr. Ignaitienei sėkmės Amerikoje. Toliau kalbė- jo kun. Kubilius, SJ, LAS var- du p. Lukoševičius, LOKO vardu p. Balzaras, moksleivių ateiti- ninkų vardu — A. Pusaraukas, Akademinio Sambūfio vardu P. Lukoševičius. Asmeniškus linkė- jimus pareiškė pp. Jurėnas, J. Ladyga, Sakalas, Dr. Drevinskienė, Blauzdžiūnienė, Kačergis, kun. Vilkaitis, kun. Rickus, kun. Stankūnas, Toliušis, Dr. Dauk- ša ir kiti. Galiausiai p. Rudins- kiėnė įteikė išvykstančiai gražią, visų nupirkta, atminimui dova- nėlę.

Svečiai Montrealyje

Pereitą sekmadienį Montrealyje aplankė nemažas būrys svečių. Daugelis buvo iš Amerikos, taip pat ir iš mūsų šios Kanados. Iš Otavos buvo atvykęs p. Šimans- kis, Aušros Vartų parapijos baž- nytėlėje mišias pajavairinęs savo gražia giesme.

Gaisro priežastis

Šv. Kunigundos prieglaudos didžiojo gaisro, pareikalavusio 35 gyvybių, priežastis, kaip pa- rodė apklausinėjimas, greičiausia buvo acetileno žibintuvų, su kuriuo viršutiniame aukšte prie lifto dirbo vienas darbininkas.

Rose nebus deportuotas

Buvęs komunistų atstovas pa- ramente iš Montrealio Fred Rose, 1946 m. nuteistas sovietų špiona- žo byloje, rugpjūčio 9 d. bus iš- kalėjimo paleistas. Kalinimo lai- kas jam sutrumpinamas už gerą elgesį. Spauda ir laikurie par- lamento atstovai siūlė jį depor- tuoti į kilmės kraštą, į Lenkiją. Mat, jis gimęs Liubline, 1920 m. atvykęs į Kanadą ir yra gavęs pilietybę. Pilietybės ministeris Harris parlamente pareiškė, kad jis nebus deportuotas, nes pi- lietybės įstatymo pakeitimas, kuris neįtikinamą svetimšalių depor- tavimą numato, dar nepriim- tas, o jei ir būtų priimtas iki to- meto, tai jis vistiek negalės būti taikomas praėjusiai ir nenu- matytai deportavimo pilietybę, o Rosei pilietybė teismo neatimta.

WINNIPEG, Man.

Manitoboj, Saskatchewan, bei šiaurės vakarų Ontarijo gyvenantieji lietuvių kreipiuosi į Jus kaipo Tautos Fondo atstovus bei įgaliotinis.

Winnipegio Lietuvių Bendruo- menės skyrius vykdo Tautos Fondo rinkliavą. Jos svarba aiš- ki kiekvienam patriotiniam lie- tuviui — tuo reikalu buvo ne- mažai rašyta įvairioje spaudoje.

Winnipegio rinkliava bus pra- vedama laike lietuvių surašinė- jimo. Pageidautina nors dienos uždarbio auka. Kurie gyvenate už Winnipeg ribų, auksas pra- šome siųsti šiuo adresu: P. Liau- kevičius, Box 37, MacGregor, Man. Tikėdamas, kad neliks nei vieno lietuvių, kuris neprisidės savo auka kenciančios tėvynės labui iš anksto tariu Tautos Fondo vardu nuosirdų ačiū.

P. Liaukevičius.

EDMONTON, Alta.

Susirinkimas išrinko

aplinkės valdybą

Gegužės 20 d. įvyko Edmonto- no ir aplinkės lietuvių bendruo- menės susirinkimas, kuriame bu- vo išrinkta nauja valdyba. Nau- josios valdybos nariai pasiskir- tė sekančiomis pareigomis:

Pirmininkas — A. Kantautas, 11441 — 76 Ave., vicepir. — J. Kairys, sekretorius — V. Kaz- lauskaitė, 10567 — 93 St., izdini- kas — J. Barkauskas, kultūros reikalų vedėjas — J. Mikucionis.

AR JŪS PAGEIDAUJATE? PIRKTI NAMUS!

Norėdami pirkti ar parduoti namus kreipkitės į

A. Garbenis

★

Mes turime Toronto mieste pasirinkimui daug senų ir naujų namų. Kalbame: lietuviškai, latviškai ir slavų kalbomis.

Kreiptis: A. GARBENIS

H. M. DAVY & Co

REALTORS

105 RONCESVALLES AVE.
Tel. LA. — 2763, LA. — 6101, vakarais — HY. — 1543

KINO "CENTRE" 772 Dundas St. W. Toronto

Kasdien nuo 6 val. vak. Jaukiai apšildyta — grynas oras

Ketvirtadienį — šeštadienį, liepos 5-7 d.

1. RED RIVER, su John Wayne, Joanne Dun
2. MUSIC MAN, June Preisser (The Teenagers) — Freddie Stewart

Pirmadienį — trečiadienį, liepos 9-11 d.

1. BOY WITH GREEN HAIR — spalv. su Pat O'Brien, B. Hale
2. BORDER INCIDENT, su George Murphy, Rich. Montalban

LINKSMI IR ĮDOMŲ PRIEDAI KIEKVIENOJ PROGRAMOJ
Prie kiekvienos programos rodoma nauja "Savaitinė apžvalga"

DIDŽIAUSIAS NUOSAVYBIŲ PASIRINKIMAS KANADOJE!

Jei nori pirkti namus (senus ar naujus), restoranus, krautuves, apartamentus ir kitokios rūšies įmones kreipkis į

ERNEST RIDOUT
Real Estate Ltd.

1172 BAY STREET, TORONTO.

TEL. PR. 5761

Mandagus patarnavimas VOKIEČIŲ ir anglų kalbomis.

Prašykite H. TAMMSALU

Mūsų įstaiga HAMILTONE:

prašykite V. VARANGU

913 MAIN STREET EAST.

TEL. 9-4121